สรุปข่าวประจำวันที่ 8-14 กรกฎาคม 2569

คต. จับมือ สสว. เดินหน้าโครงการยกระดับ SME ข้าวไทย ก้าวสู่ตลาดโลก จัดงาน "Thai Rice Roadshow" ในกวางโจว หนุน SME ข้าวไทยเข้าสู่แดนมังกร

กรมการค้าต่างประเทศ (คต.) กระทรวงพาณิชย์ เดินหน้าขับเคลื่อนโครงการยกระดับ SME ข้าวไทย ก้าวสู่ตลาดโลก ภายใต้การสนับสนุนงบประมาณ จากกองทุนส่งเสริมวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อมของ สสว. โดยจัดงาน "Thai Rice Roadshow: Think Rice Think Thailand" ในระหว่างวันที่ 17 – 19 กรกฎาคม 2569 ณ นครกวางโจว สาธารณรัฐประชาชนจีน เพื่อสร้างโอกาสทางการค้า และเชื่อมโยงผู้ประกอบการ SME สินค้าข้าวและผลิตภัณฑ์ข้าวไทยสู่ตลาดจีน

นางอารดา เฟื่องทอง อธิบดีกรมการค้าต่างประเทศเปิดเผยว่า กรมการค้าต่างประเทศ (คต.) กระทรวงพาณิชย์ ได้ร่วมกับสำนักงานส่งเสริมวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อม (สสว.) ดำเนินการโครงการยกระดับ SME ข้าวไทย ก้าวสู่ตลาดโลก เพื่อเป็นการสร้างโอกาสและยกระดับผู้ประกอบการ SME สินค้าข้าวและผลิตภัณฑ์ข้าวไทยให้สามารถเชื่อมโยงการค้า และนำไปสู่การส่งออกสินค้าดังกล่าวได้ อีกทั้งยังเป็นการประชาสัมพันธ์สินค้าข้าวและผลิตภัณฑ์ข้าวไทยให้เป็นที่รู้จักโดยเฉพาะในด้านคุณภาพและมาตรฐาน รวมทั้งความหลากหลายและความปลอดภัย เพื่อให้เกิดความเชื่อมั่นและความต้องการบริโภคข้าวไทยเพิ่มขึ้น

โดยโครงการฯ ดังกล่าวนี้ ประกอบด้วย 2 กิจกรรมหลัก ได้แก่ การจัดงาน "Thai Rice Roadshow" ณ นครกวางโจว และการจัดกิจกรรมประชาสัมพันธ์ข้าวไทย โดยการใช้ Soft Power

สำหรับการจัดงาน "Thai Rice Roadshow" ได้ขึ้นในระหว่างวันที่ 17 – 19 กรกฎาคม 2569 ณ นครกวางโจว สาธารณรัฐประชาชนจีน เนื่องจากกวางโจวเป็นเมืองหลวงของมณฑลกวางตุ้งข้าวไทย ซึ่งเป็นมณฑลที่มีผู้บริโภคข้าวมากที่สุด และผู้นำเข้าข้าวของจีนส่วนใหญ่กระจุกตัวอยู่ในเมืองกวางโจว อีกทั้งข้าวไทยที่ส่งออกไปจีนกว่าร้อยละ 80 ผ่านด่านในมณฑลกวางตุ้ง และกระจายไปยังตลาดทั่วประเทศจีน กวางโจวจึงมีความสำคัญในด้านการค้าข้าวอย่างมาก ในการนี้ ตนจึงได้มอบให้นางชนินทร หริ่มเจริญ รองอธิบดีกรมการค้าต่างประเทศ นำคณะผู้ประกอบการ SME สินค้าข้าวและผลิตภัณฑ์ข้าวไทย รวม 28 ราย โดยมีคณะผู้ส่งออกข้าวไทย ผู้แทนกรมการค้าภายใน และผู้แทน สสว. เข้าร่วมคณะ

โดยภายในงาน Thai Rice Roadshow กรมฯ ได้กิจกรรมการจัดแสดงและจัดจำหน่ายสินค้าข้าวและผลิตภัณฑ์ข้าวไทยของผู้ประกอบการ SME ทั้ง 28 ราย การเจรจาธุรกิจ (Business Matching) ระหว่างผู้ประกอบการ SME ดังกล่าวกับผู้นำเข้า/ผู้ซื้อ/ผู้ประกอบการรายสำคัญในจีน เพื่อส่งเสริมการส่งออกของผู้ประกอบการ SME สินค้าข้าวไทย นอกจากนี้ ยังนำตัวอย่างข้าวไทยได้แก่ ข้าวหอมมะลิไทย ข้าวขาว ข้าวหอมไทย ข้าวเหนียว และข้าวคุณลักษณะพิเศษของไทย อย่างข้าวไรซ์เบอร์รี่ ข้าวสังข์หยด และข้าวหอมนิล ไปจัดแสดงนิทรรศการเพื่อประชาสัมพันธ์ความหลากหลาย และคุณภาพมาตรฐานของข้าวไทย เพื่อสร้างความเชื่อมั่นในข้าวไทย ขณะเดียวกันยังจัดให้ผู้เข้าร่วมงานได้ทดลองชิมอาหารไทยที่ทำจากข้าวไทย เช่น ข้าวอบสับปะรด ข้าวอบใบบัว

และข้าวเหนียวมะม่วง เป็นต้น เพื่อจะได้รับรู้รสชาติและเอกลักษณ์ของข้าวไทย และกระตุ้นความต้องการบริโภคข้าวไทยเพิ่มขึ้น

ส่วนการจัดกิจกรรมประชาสัมพันธ์ข้าวไทย โดยการใช้ Soft Power ซึ่งแบ่งเป็น 2 ช่องทางในการประชาสัมพันธ์ ประกอบด้วย ผ่านทาง Offline และ Online โดยทาง Offline เป็นการจัดกิจกรรมประชาสัมพันธ์ร่วมกับร้านอาหารไทยที่ได้รับตราสัญลักษณ์ Thai SELECT ในเมืองกวางโจว 3 ร้าน ได้แก่ ร้าน Mango Tree ร้าน Lian Restaurant และร้าน Manmailai ภายใต้แคมเปญ “Think Rice Think Thailand : Taste of Thai Cuisine” ในระหว่างวันที่ 18 – 24 กรกฎาคม 2569 โดยผู้ที่ไปทานอาหารที่ร้านดังกล่าวและสั่งเมนูที่เข้าร่วมรายการจะได้รับสิทธิ์ลุ้นรับของรางวัลพิเศษ โดยรางวัลใหญ่เป็นตั๋วเครื่องบินไป – กลับ เส้นทางกวางโจว – กรุงเทพฯ จำนวน 2 ที่นั่ง เพื่อมาสัมผัสประสบการณ์อาหารไทยรูปแบบ Fine Diningที่ร้าน "ข้าวสารเสก" ย่านทรงวาด กรุงเทพมหานคร โดยเชฟแพม–พิชญา สุนทรญาณกิจ เชฟมิชลินสตาร์ซึ่งตนได้มอบให้นางชนินทร หริ่มเจริญ รองอธิบดีกรมการค้าต่างประเทศ เป็นประธานในการเปิดแคมเปญดังกล่าวในโอกาสที่นำคณะไปจัด "Thai Rice Roadshow" ณ นครกวางโจว ในส่วนการประชาสัมพันธ์ข้าวไทย โดยการใช้ Soft Power ผ่าน Online กรมฯ จะร่วมกับ 4 Key Influencers ในตลาดสำคัญของข้าวไทย

อย่างจีน ออสเตรเลีย ญี่ปุ่น และสหรัฐฯ ประชาสัมพันธ์ข้าวไทย เพื่อสร้างการรับรู้และกระตุ้นความต้องการบริโภคข้าวไทยให้เพิ่มขึ้นในต่างประเทศ ซึ่งขณะนี้อยู่ระหว่างดำเนินการประสานกับ Key Influencer คาดว่า ภายในเดือนนี้จะรับการยืนยัน

อธิบดีกรมการค้าต่างประเทศ กล่าวเพิ่มเติมว่า จีนเป็นหนึ่งในตลาดส่งออกข้าวที่สำคัญและมีศักยภาพสูงของไทยที่ผ่านมาไทยส่งออกข้าวไปจีนประมาณ 440,000–750,000 ตัน/ปี คิดเป็นสัดส่วนร้อยละ 12 – 27 ของปริมาณการนำเข้าข้าวทั้งหมดของจีนที่มีประมาณ 1.63 – 6.14 ล้าน/ปี สำหรับในปี 2569 ในช่วง 5 เดือนแรก ไทยส่งออกข้าวไปจีนแล้วกว่า 139,460 ตัน โดยจีนเป็นอันดับ 5 ของตลาดส่งออกที่สำคัญของข้าวไทย

รองจากแอฟริกาใต้ สหรัฐฯ มาเลเซีย และฟิลิปปินส์ สำหรับชนิดข้าวที่ส่งออกไปจีนส่วนใหญ่เป็นข้าวขาว (ร้อยละ 50) รองลงมา ได้แก่ ข้าวเหนียว (ร้อยละ 32) และที่เหลือเป็นข้าวหอมมะลิไทย ทั้งนี้ จากการดำเนินกิจกรรมดังกล่าวภายใต้โครงการยกระดับ SME ข้าวไทย ก้าวสู่ตลาดโลก จะช่วยเปิดโอกาสให้ผู้ประกอบการ SME ของไทยได้เข้าถึงตลาดต่างประเทศควบคู่กับการสร้างการรับรู้ในกลุ่มผู้บริโภค และช่วยยกระดับภาพลักษณ์ข้าวไทยในฐานะสินค้าคุณภาพระดับพรีเมียม เพิ่มมูลค่าทางการค้า และสร้างโอกาสใหม่ให้ผู้ประกอบการ SME ข้าวและผลิตภัณฑ์ข้าวไทยเติบโตอย่างยั่งยืนในจีนต่อไป

ที่มา ผู้จัดการออนไลน์

xxxxxxxxxxxxxxxxxxxxxxxxxxxxxxxxxxxxxxxxxxxxxxxxxxxxxxxxxxxxxxxxxxxxxxxxxxx

นักวิทยาศาสตร์ค้นพบกลไกการสะสมแคดเมียมในข้าว เปิดทางพัฒนาพันธุ์ข้าวปลอดภัยรองรับการใช้น้ำน้อย

ตามรายงานของ Phys.org นักวิทยาศาสตร์จากสถาบันบัณฑิตวิทยาศาสตร์แห่งชาติจีน (Chinese Academy of Sciences: CAS) ค้นพบกลไกระดับโมเลกุลที่อธิบายสาเหตุว่าทำไมข้าวที่ปลูกภายใต้ระบบชลประทานแบบประหยัดน้ำจึงมีแนวโน้มสะสมแคดเมียม (Cadmium: Cd) ซึ่งเป็นโลหะหนักที่เป็นพิษ ในระดับสูงกว่าการปลูกแบบนาน้ำขัง

ผลการศึกษาซึ่งตีพิมพ์ในวารสาร Current Biology ระบุว่า ภาวะขาดน้ำและการส่งสัญญาณของฮอร์โมนกรดแอบไซซิก (Abscisic Acid: ABA) จะกระตุ้นเส้นทางการทำงานของยีน OsSAPK2–OsNAC4–OsNRAMP1 ส่งผลให้รากข้าวดูดซึมแคดเมียมเพิ่มขึ้นภายใต้ระบบให้น้ำแบบสลับเปียกสลับแห้ง (Intermittent Irrigation หรือ Water-saving Irrigation)

ในการศึกษา นักวิจัยใช้เทคโนโลยี CRISPR-Cas9 ร่วมกับการวิเคราะห์ทางชีวเคมีและการทดลองภาคสนามในหลายพื้นที่ พบว่าการตัดการทำงานของยีน OsNAC4 สามารถลดปริมาณแคดเมียมในเมล็ดข้าวได้ 30–50% ภายใต้ระบบชลประทานแบบประหยัดน้ำ โดยไม่ส่งผลกระทบต่อผลผลิตหรือคุณลักษณะทางการเกษตรที่สำคัญของข้า

นอกจากนี้ การยับยั้งการทำงานของยีน OsNAC4 ยังช่วยลดการดูดซึมแคดเมียมส่วนเกิน ขณะที่ยังคงรักษาการลำเลียงธาตุอาหารที่จำเป็น เช่น ธาตุเหล็ก (Fe) และ แมงกานีส (Mn) ได้ตามปกติ จึงหลีกเลี่ยงผลกระทบด้านการเจริญเติบโตที่เคยพบในการปรับแต่งยีนขนส่งแคดเมียมชนิดอื่น

นักวิจัยระบุว่า ผลการศึกษานี้เป็นเป้าหมายสำคัญสำหรับการปรับปรุงพันธุ์ข้าว เพื่อพัฒนาพันธุ์ข้าวที่มีการสะสมแคดเมียมต่ำ และทนต่อการเปลี่ยนแปลงสภาพภูมิอากาศ โดยสามารถปลูกได้ในระบบชลประทานแบบประหยัดน้ำ ซึ่งจะช่วยแก้ปัญหาความขัดแย้งระหว่างการอนุรักษ์ทรัพยากรน้ำกับการรักษาความปลอดภัยด้านอาหารในพื้นที่ที่กำลังเผชิญภาวะขาดแคลนน้ำจืด

ผลการศึกษาครั้งนี้มีความสำคัญอย่างยิ่งต่อการผลิตข้าวในอนาคต เนื่องจากหลายประเทศกำลังส่งเสริมการปลูกข้าวแบบใช้น้ำน้อย เช่น ระบบ Alternate Wetting and Drying (AWD) หรือการให้น้ำแบบสลับเปียกสลับแห้ง เพื่อลดการใช้น้ำและลดการปล่อยก๊าซมีเทนจากนาข้าว

อย่างไรก็ตาม งานวิจัยที่ผ่านมาแสดงให้เห็นว่า ระบบดังกล่าวอาจเพิ่มความเสี่ยงในการสะสมแคดเมียมในเมล็ดข้าว โดยเฉพาะในพื้นที่ที่ดินมีการปนเปื้อนโลหะหนัก การค้นพบกลไกของยีน OsNAC4 จึงถือเป็นความก้าวหน้าที่สำคัญ เพราะช่วยให้สามารถพัฒนาพันธุ์ข้าวที่ปลอดภัยต่อผู้บริโภคโดยไม่ต้องแลกกับผลผลิตหรือประสิทธิภาพการใช้น้ำ

ในเชิงการค้า ผลการศึกษานี้อาจส่งผลต่อทิศทางการปรับปรุงพันธุ์ข้าวของประเทศผู้ส่งออกข้าวรายใหญ่ เช่น จีน อินเดีย และประเทศในเอเชียตะวันออกเฉียงใต้ รวมถึงประเทศไทย ซึ่งกำลังเผชิญความท้าทายจากภาวะ El Niño และข้อจำกัดด้านทรัพยากรน้ำ

สำหรับประเทศไทย งานวิจัยดังกล่าวมีความเกี่ยวข้องโดยตรงกับการพัฒนาพันธุ์ข้าวเพื่อรองรับการเปลี่ยนแปลงสภาพภูมิอากาศ และอาจช่วยเสริมความสามารถในการปฏิบัติตามมาตรฐานความปลอดภัยอาหารของตลาดนำเข้าที่เข้มงวด เช่น สหภาพยุโรป ญี่ปุ่น และประเทศพัฒนาแล้ว ซึ่งให้ความสำคัญกับการควบคุมการปนเปื้อนโลหะหนักในอาหารมากขึ้นอย่างต่อเนื่อง

โดยรวมแล้ว งานวิจัยนี้ถือเป็นความก้าวหน้าทางวิทยาศาสตร์ที่มีศักยภาพสูง ทั้งในด้านความปลอดภัยอาหาร การใช้ทรัพยากรน้ำอย่างมีประสิทธิภาพ และการเพิ่มความสามารถในการแข่งขันของอุตสาหกรรมข้าวในระยะยาว

ที่มา Oryza.com

การบริหารจัดการน้ำอย่างเหมาะสมช่วยลดการสะสมสารหนูในข้าวได้ ผลวิจัยจากมหาวิทยาลัยรัฐแอริโซนา

นักวิจัยจากมหาวิทยาลัยรัฐแอริโซนา (Arizona State University: ASU) ระบุว่า การบริหารจัดการน้ำในนาข้าวอย่างเหมาะสมสามารถ ลดการสะสมของสารหนู (Arsenic: As) ในเมล็ดข้าวได้อย่างมีนัยสำคัญ พร้อมทั้งช่วยประหยัดน้ำ ซึ่งเป็นแนวทางสำคัญในการพัฒนาระบบการผลิตข้าวที่ยั่งยืนมากขึ้น ตามบทความที่เผยแพร่บนเว็บไซต์ของมหาวิทยาลัย

การศึกษามุ่งเน้นไปที่ระบบ การให้น้ำแบบสลับเปียกสลับแห้ง (Alternate Wetting and Drying: AWD) ซึ่งเป็นวิธีจัดการน้ำที่ปล่อยให้แปลงนาข้าวแห้งเป็นระยะ แทนการขังน้ำตลอดฤดูปลูก

นักวิจัยอธิบายว่า การจัดการน้ำในลักษณะดังกล่าวจะทำให้สภาพเคมีของดินเปลี่ยนแปลง ส่งผลให้สารหนูถูกปลดปล่อยออกสู่สารละลายในดินลดลง และลดการดูดซึมสารหนูเข้าสู่ต้นข้าว

บทความระบุว่า ข้าวเป็นพืชที่มีความเสี่ยงต่อการสะสมสารหนูมากกว่าธัญพืชชนิดอื่น เนื่องจากโดยทั่วไปปลูกในสภาพนาน้ำขัง ซึ่งทำให้ดินอยู่ในภาวะขาดออกซิเจน (Anaerobic Conditions) ส่งผลให้สารหนูในดินละลายและเคลื่อนย้ายได้ง่ายขึ้น ทำให้รากข้าวดูดซึมสารหนูเข้าสู่ต้นและเมล็ดได้มากขึ้น

เนื่องจากข้าวเป็นอาหารหลักของประชากรหลายพันล้านคนทั่วโลก การลดปริมาณสารหนูในเมล็ดข้าวจึงมีความสำคัญอย่างยิ่งต่อ ความปลอดภัยด้านอาหารและสุขภาพของประชาชน โดยเฉพาะในพื้นที่ที่น้ำใต้ดินมีสารหนูปนเปื้อนตามธรรมชาติในระดับสูง

นอกจากช่วยลดการสะสมของสารหนูแล้ว ระบบ AWD ยังให้ประโยชน์ด้านการเกษตรและสิ่งแวดล้อมหลายประการ ได้แก่ ลดการใช้น้ำชลประทาน ลดการปล่อยก๊าซมีเทนจากนาข้าว สามารถรักษาระดับผลผลิตไว้ได้หากมีการบริหารจัดการอย่างเหมาะสม

อย่างไรก็ตาม นักวิจัยเน้นย้ำว่าการใช้ระบบ AWD ต้องดำเนินการอย่างถูกวิธี เพราะหากปล่อยให้ดินแห้งมากเกินไป ในบางพื้นที่อาจทำให้การดูดซึมแคดเมียม (Cadmium: Cd) เพิ่มขึ้น ดังนั้นจึงควรมีการกำหนดแนวทางการจัดการน้ำที่เหมาะสมกับสภาพดินของแต่ละพื้นที่

นักวิจัยสรุปว่า การจัดการน้ำอย่างชาญฉลาดถือเป็นหนึ่งในเครื่องมือที่สามารถนำไปใช้ได้จริงมากที่สุดในการผลิตข้าวที่ปลอดภัยยิ่งขึ้น ควบคู่กับการเพิ่มประสิทธิภาพการใช้น้ำและการพัฒนาระบบการผลิตที่รองรับการเปลี่ยนแปลงสภาพภูมิอากาศ

นอกจากนี้ ยังเสนอให้ผสมผสานมาตรการอื่นร่วมด้วย เช่น การเลือกใช้พันธุ์ข้าวที่สะสมสารหนูต่ำ การปรับปรุงดินด้วยวัสดุที่เหมาะสม การบริหารจัดการดินและน้ำแบบบูรณาการ เพื่อช่วยลดความเสี่ยงจากการปนเปื้อนสารหนูในข้าวได้อย่างมีประสิทธิภาพยิ่งขึ้น

ที่มา Oryza.com

ผู้เชี่ยวชาญเตือนซูเปอร์เอลนีโญอาจเพิ่มความเสี่ยงด้านสภาพอากาศทั่วโลก

สำนักข่าว Bloomberg รายงานว่า ปรากฏการณ์เอลนีโญ (El Niño) ที่กำลังก่อตัวขึ้นในปัจจุบันมีแนวโน้มที่จะเป็นหนึ่งในเหตุการณ์ที่รุนแรงที่สุดเท่าที่เคยมีการบันทึกไว้ โดยนักพยากรณ์อากาศประเมินว่ามีความเป็นไปได้มากกว่า 60% ที่จะพัฒนาเป็น “ซูเปอร์เอลนีโญ (Super El Niño)”

นักวิทยาศาสตร์ด้านภูมิอากาศเตือนว่า หากสถานการณ์ดังกล่าวเกิดขึ้นจริง อาจส่งผลกระทบอย่างมีนัยสำคัญต่อรูปแบบสภาพอากาศทั่วโลก ทำให้ความเสี่ยงจาก ภัยแล้ง น้ำท่วม คลื่นความร้อน และไฟป่า เพิ่มสูงขึ้นในหลายพื้นที่เกษตรกรรมสำคัญของโลก นอกจากนี้ เนื่องจากปรากฏการณ์เอลนีโญทำให้ความร้อนจำนวนมหาศาลที่สะสมอยู่ในมหาสมุทรแปซิฟิกถูกปลดปล่อยสู่ชั้นบรรยากาศ จึงมีแนวโน้มทำให้อุณหภูมิเฉลี่ยของโลกเพิ่มสูงขึ้นชั่วคราว และซ้ำเติมผลกระทบจากการเปลี่ยนแปลงสภาพภูมิอากาศในระยะยาว

สำหรับภาคการเกษตร เอลนีโญถือเป็นปัจจัยเสี่ยงสำคัญ เนื่องจากส่งผลกระทบโดยตรงต่อรูปแบบการกระจายตัวของฝน

ศาสตราจารย์จาก มหาวิทยาลัยโคลัมเบีย (Columbia University) ระบุว่า อินเดียได้เผชิญกับปริมาณฝนที่ลดลง การเริ่มต้นฤดูมรสุมที่ล่าช้า และคลื่นความร้อนในช่วงต้นฤดูกาล ซึ่งมีความเชื่อมโยงกับการก่อตัวของเอลนีโญแล้ว สภาพอากาศดังกล่าวอาจส่งผลกระทบต่อการเพาะปลูก การตั้งตัวของต้นพืช และผลผลิตทางการเกษตร ทำให้การวางแผนเพาะปลูกอย่างเหมาะสม รวมถึงการเลื่อนช่วงเวลาปลูกในบางพื้นที่ มีความสำคัญมากยิ่งขึ้น

บทเรียนจากอดีต ผู้เชี่ยวชาญชี้ว่า เหตุการณ์เอลนีโญที่รุนแรงในอดีตมักนำไปสู่ความเสียหายอย่างกว้างขวางต่อผลผลิตทางการเกษตรและก่อให้เกิดภาวะขาดแคลนอาหาร

ตัวอย่างสำคัญคือ มหาทุพภิกขภัยระหว่างปี ค.ศ. 1876–1878 (Great Famine of 1876–78) ซึ่งนับเป็นหนึ่งในเหตุการณ์อดอยากที่ร้ายแรงที่สุดในประวัติศาสตร์ โดยมีสาเหตุสำคัญจากปรากฏการณ์เอลนีโญที่รุนแรงผิดปกติ ส่งผลให้เกิดภัยแล้งยาวนานใน อินเดีย จีน บราซิล และบางประเทศในทวีปแอฟริกา

แม้ว่าในปัจจุบันโลกจะมีระบบพยากรณ์อากาศที่แม่นยำขึ้นและมีเทคโนโลยีทางการเกษตรที่ก้าวหน้ากว่าในอดีต แต่ผู้เชี่ยวชาญเห็นว่า นโยบายภาครัฐที่เหมาะสม ยังคงมีความสำคัญอย่างยิ่งในการลดความเสี่ยงด้านความมั่นคงทางอาหาร เช่น การบริหารจัดการปริมาณอาหารสำรอง การปรับแผนและช่วงเวลาการเพาะปลูกให้เหมาะสม การหลีกเลี่ยงการส่งออกสินค้าเกษตรในปริมาณมากเกินไปในช่วงที่ประเทศประสบภัยแล้ง ภาวะโลกร้อนอาจทำให้ผลกระทบของเอลนีโญรุนแรงยิ่งขึ้น

นักวิทยาศาสตร์ยังระบุว่า แม้ปัจจุบันยังไม่มีหลักฐานที่ยืนยันอย่างชัดเจนว่า การเปลี่ยนแปลงสภาพภูมิอากาศ (Climate Change) ทำให้ความถี่หรือความรุนแรงของปรากฏการณ์เอลนีโญเพิ่มขึ้นโดยตรง แต่โลกที่มีอุณหภูมิพื้นฐานสูงขึ้นจะทำให้ผลกระทบจากเอลนีโญทวีความรุนแรงมากขึ้น

อุณหภูมิที่สูงขึ้นเป็นพื้นฐานอยู่แล้ว จะทำให้คลื่นความร้อน ภัยแล้ง และสภาพอากาศสุดขั้วที่เกิดจากเอลนีโญมีความรุนแรงมากกว่าเดิม ส่งผลให้ความเสี่ยงต่อการผลิตสินค้าเกษตร ความมั่นคงด้านทรัพยากรน้ำ และตลาดอาหารโลก เพิ่มขึ้นในฤดูกาลเพาะปลูก 2569/70 (2026/27)

ที่มา Oryza.com

ราคาสัญญาซื้อขายล่วงหน้าข้าวทรงตัวใกล้ระดับสูงสุดในรอบ 1 ปี จากความกังวลเกี่ยวกับเอลนีโญ

Trading Economics รายงานว่า ราคาสัญญาซื้อขายล่วงหน้าข้าว (Rice Futures) ยังคงเคลื่อนไหวเหนือระดับ 13 ดอลลาร์สหรัฐต่อร้อยปอนด์ (cwt.) และทรงตัวใกล้ระดับสูงสุดนับตั้งแต่เดือนมิถุนายน 2568 โดยได้รับแรงหนุนจากความกังวลเกี่ยวกับการทวีความรุนแรงของปรากฏการณ์เอลนีโญ (El Niño) และความตึงเครียดทางภูมิรัฐศาสตร์ที่กลับมาปะทุอีกครั้ง

การคาดการณ์สภาพอากาศชี้ว่า ปรากฏการณ์เอลนีโญมีแนวโน้มพัฒนาไปสู่ระดับรุนแรงมาก (Very Strong El Niño) ในภูมิภาคเอเชียตะวันออกเฉียงใต้และบางพื้นที่ของซีกโลกใต้ในช่วงหลายเดือนข้างหน้า โดยข้าวจัดเป็นหนึ่งในพืชที่มีความเปราะบางต่อภาวะฝนทิ้งช่วงและความแห้งแล้งเป็นเวลานานมากที่สุด

ขณะเดียวกัน ความตึงเครียดที่กลับมารุนแรงขึ้นในตะวันออกกลางได้เพิ่มความกังวลเกี่ยวกับความเป็นไปได้ที่การขนส่งสินค้าผ่าน ช่องแคบฮอร์มุซ (Strait of Hormuz) อาจได้รับผลกระทบ ซึ่งเป็นอีกปัจจัยหนึ่งที่ช่วยสนับสนุนราคาสินค้าโภคภัณฑ์

แม้ว่าปัจจัยด้านสภาพอากาศจะส่งสัญญาณเชิงบวกต่อราคาข้าว แต่ปัจจัยพื้นฐานด้านอุปทานของตลาดโลกยังคงอยู่ในระดับที่เพียงพอ โดยสต็อกข้าวสารของโลก (Milled Rice) ณ ต้นปี 2569 อยู่ที่ 196.2 ล้านตัน ซึ่งเป็นระดับสูงสุดเป็นประวัติการณ์ จากผลผลิตที่ดีต่อเนื่องในหลายประเทศ โดยเฉพาะอินเดีย

สต็อกข้าวของรัฐบาลอินเดียเพิ่มขึ้นสู่ระดับสูงสุดเป็นประวัติการณ์ที่ 68.4 ล้านตัน ในเดือนมิถุนายน ขณะที่อินโดนีเซียก็มีสต็อกข้าวสูงสุดเป็นประวัติการณ์เช่นกัน หลังเร่งการเพาะปลูกเพื่อลดความเสี่ยงจากปรากฏการณ์เอลนีโญ

สำหรับประเทศไทย สต็อกข้าวอยู่ในระดับสูงที่สุดในรอบ 10 ปี และคาดว่าจะมีผลผลิตข้าวนาปรังทยอยออกสู่ตลาดเพิ่มเติมตั้งแต่ช่วงปลายเดือนกรกฎาคมเป็นต้นไป

โดยสรุป แม้ว่าความไม่แน่นอนด้านสภาพภูมิอากาศและความเสี่ยงทางภูมิรัฐศาสตร์จะยังคงเป็นปัจจัยสนับสนุนราคาข้าวในระยะสั้น แต่อุปทานข้าวโลกที่อยู่ในระดับสูง รวมทั้งศักยภาพการส่งออกที่แข็งแกร่งของประเทศผู้ส่งออกรายสำคัญ คาดว่าจะจำกัดโอกาสการปรับตัวเพิ่มขึ้นของราคา เว้นแต่สภาพอากาศจะเลวร้ายลงอย่างมีนัยสำคัญ

ที่มา Oryza.com

xxxxxxxxxxxxxxxxxxxxxxxxxxxxxxxxxxxxxxxxxxxxxxxxxxxxxxxxxxxxxxxxxxxxxxxxxxx

<u>เวียดนาม</u>

สัปดาห์ที่ผ่านมา ราคาข้าวขาว 5% ของเวียดนาม ยังคงทรงตัวอยู่ที่ 445-450 ดอลลาร์สหรัฐต่อตัน ขณะที่ผู้ค้าข้าวในนครโฮจิมินห์ กล่าวว่า ความต้องการซื้อจากฟิลิปปินส์ ซึ่งเป็นผู้นำเข้ารายใหญ่ที่สุดของเวียดนาม ยังคงแข็งแกร่ง โดยการนำเข้าข้าวของฟิลิปปินส์ในช่วงครึ่งแรกของปีนี้เพิ่มขึ้น 20% เมื่อเทียบกับช่วงเดียวกันของปีก่อน

ข้อมูลของรัฐบาลเวียดนามระบุว่า ในช่วงเดือนมกราคม-มิถุนายน 2569 เวียดนามส่งออกข้าว 5.02 ล้านตัน เพิ่มขึ้น 6.5% จากปีก่อน อย่างไรก็ตาม มูลค่าการส่งออกลดลง 2.5% เหลือ 2.38 พันล้านดอลลาร์สหรัฐ เนื่องจากราคาส่งออกเฉลี่ยปรับตัวลดลง

สมาคมอาหารเวียดนาม (the Vietnam Food Association; VFA) รายงานว่า เมื่อวันที่ 11 กรกฎาคม 2569 ราคาส่งออกข้าวของเวียดนามมีแนวโน้มที่ต่างกันไปในแต่ละชนิดข้าว โดยราคาข้าวหอม (Vietnamese fragrant rice) พันธุ์ DT8 ชนิด 5% อยู่ที่ระดับ 510-520 เหรียญสหรัฐฯต่อตัน เพิ่มขึ้น 10 เหรียญสหรัฐฯต่อตัน จากระดับ 500-510 เหรียญสหรัฐฯต่อตันเมื่อสัปดาห์ที่แล้ว ขณะที่ข้าวหอม Jasmine อยู่ที่ระดับ 513-517 เหรียญสหรัฐฯต่อตัน ลดลง 3 เหรียญสหรัฐฯต่อตัน จากระดับ 516-520 เหรียญสหรัฐฯต่อตันเมื่อสัปดาห์ที่แล้ว ส่วนข้าวขาว 5% (5% broken rice) ราคาอ่อนตัวลงมาอยู่ที่ระดับ 410-414 เหรียญสหรัฐฯต่อตัน ขณะที่ข้าวหัก 100% (100% broken rice) ราคาอยู่ที่ระดับ 348-352 เหรียญสหรัฐฯต่อตัน ลดลง 1 เหรียญสหรัฐฯต่อตัน จากระดับ 349-353 เหรียญสหรัฐฯต่อตันเมื่อสัปดาห์ที่แล้ว

สมาคมอาหารเวียดนาม (VFA) รายงานว่า ในช่วงตั้งแต่วันที่ 1-22 มิถุนายน 2569 มีเรือจำนวน 34 ลำจะเข้าเทียบท่าที่นครโฮจิมินห์ (Ho Chi Minh port) และเมืองมายเถย (Mỹ Thới) เพื่อรอขนถ่ายสินค้าขึ้นเรือจำนวนรวมประมาณ 227,330 ตัน ทั้งนี้ ในช่วงตั้งแต่วันที่ 2 พฤษภาคม – 21 มิถุนายน 2569 มีการขนถ่ายสินค้าขึ้นเรือจำนวนรวม 341,210 ตัน โดยมีปลายทางไปยังประเทศในแถบแอฟริกาจำนวน 50,000 ตัน ประเทศมาเลเซีย 10,100 ตัน และประเทศฟิลิปปินส์ 281,110 ตัน

มีรายงานว่า ฟิลิปปินส์ได้เริ่มบังคับใช้นโยบายระงับการนำเข้าข้าวขาว 5% แล้ว โดยผู้เข้าร่วมตลาดส่วนใหญ่คาดว่า ผู้นำเข้าของฟิลิปปินส์จะหันไปซื้อข้าวที่มีสัดส่วนข้าวหักสูงขึ้นแทน อย่างไรก็ตาม ยังมีความเห็นที่แตกต่างกันเกี่ยวกับผลกระทบของนโยบายดังกล่าวต่อราคาข้าวของเวียดนาม

นโยบายใหม่นี้อาจส่งผลให้รูปแบบการจัดซื้อในตลาดผู้นำเข้าข้าวรายใหญ่ที่สุดของโลกเปลี่ยนแปลงไป อย่างไรก็ดี ผู้ค้าส่วนใหญ่เชื่อว่า ปริมาณการนำเข้ารวมของฟิลิปปินส์ไม่น่าจะเปลี่ยนแปลงอย่างมีนัยสำคัญ เนื่องจากผู้นำเข้าจะเพียงเปลี่ยนไปซื้อข้าวที่มีสัดส่วนข้าวหักสูงกว่า ขณะที่ยังคงนำเข้าจากแหล่งผู้ส่งออกรายเดิมที่คุ้นเคย

เมื่อวันที่ 2 กรกฎาคม 2569 กระทรวงเกษตรฟิลิปปินส์ (Department of Agriculture: DA) ประกาศว่าจะไม่ออกใบอนุญาตนำเข้าข้าวที่มีสัดส่วนข้าวหัก 5% โดยมาตรการดังกล่าวมีเป้าหมายเพื่อพยุงราคาข้าวภายในประเทศในช่วงฤดูเก็บเกี่ยว และส่งเสริมให้มีการนำเข้าข้าวคุณภาพรองลงมาแทน

ผู้นำเข้าข้าวรายหนึ่งของฟิลิปปินส์กล่าวว่า เขาได้หยุดการนำเข้าข้าว 5% แล้ว โดยมาตรการห้ามดังกล่าวมีผลบังคับใช้เรียบร้อยแล้ว ขณะที่ผู้นำเข้าอีกรายให้ความเห็นว่า รัฐบาลฟิลิปปินส์ต้องการเพิ่มขีดความสามารถในการแข่งขันของข้าวที่ผลิตภายในประเทศเมื่อเทียบกับข้าวนำเข้า

อย่างไรก็ตาม ผู้ประกอบการบางส่วนตั้งข้อสงสัยว่า มาตรการดังกล่าวจะสามารถบรรลุเป้าหมายในการจูงใจให้ผู้บริโภคหันมาบริโภคข้าวที่ผลิตในประเทศได้จริงหรือไม่

ผู้นำเข้ารายหนึ่งระบุว่า ผู้บริโภคชาวฟิลิปปินส์คุ้นเคยกับการบริโภคข้าวนำเข้าที่มีสัดส่วนข้าวหัก 5% มาเป็นเวลานาน หากการนำเข้าปรับเปลี่ยนไปเป็นข้าวที่มีสัดส่วนข้าวหักสูงขึ้น เช่น ข้าวขาว 15% หรือ ข้าวขาว 25% ผู้บริโภคอาจเลือกซื้อข้าวนำเข้าชนิดอื่นที่มีคุณภาพใกล้เคียงกัน แทนที่จะหันไปบริโภคข้าวที่ผลิตภายในประเทศ

ในส่วนของผู้ส่งออกข้าวเวียดนาม ก็ยังมีมุมมองที่แตกต่างกันเกี่ยวกับผลกระทบของนโยบายดังกล่าวต่อราคาข้าว โดยผู้ส่งออกข้าวรายหนึ่งในนครโฮจิมินห์ระบุว่า มาตรการห้ามดังกล่าวครอบคลุมข้าว 5% จากทุกประเทศผู้ส่งออก และให้ความเห็นว่า เขาไม่คิดว่าราคาข้าวหอม DT8 5% จะปรับลดลง ปัจจัยสำคัญคือ เวียดนามมีปริมาณสต็อกไม่มาก และอุปทานยังค่อนข้างจำกัด นอกจากนี้ คาดว่าความต้องการซื้อจากตลาดแอฟริกาจะกลับมาในช่วงเดือนสิงหาคมถึงตุลาคม ซึ่งจะช่วยพยุงราคาไว้ได้ แม้ว่าฟิลิปปินส์จะลดการนำเข้าลงก็ตาม

ตามรายงานของ แพลตส์ (Platts) ซึ่งเป็นหน่วยงานภายใต้ เอสแอนด์พี โกลบอล คอมโมดิตี อินไซท์ส (S&P Global Commodity Insights) ระบุว่า ณ สิ้นเดือนมิถุนายน ราคาส่งออกข้าวหอมเวียดนาม 5% แบบ FOB อยู่ที่ 501 ดอลลาร์สหรัฐต่อตัน เพิ่มขึ้น 1 ดอลลาร์สหรัฐต่อตัน จากสัปดาห์ก่อนหน้า ขณะที่ราคาส่งออกข้าวขาวเวียดนาม 5% อยู่ที่ 414 ดอลลาร์สหรัฐต่อตัน FOB เพิ่มขึ้น 4 ดอลลาร์สหรัฐต่อตัน จากสัปดาห์ก่อนหน้า

อย่างไรก็ตาม ผู้ประกอบการส่งออกอีกรายในนครโฮจิมินห์เห็นว่า ราคาข้าว DT8 5% ของเวียดนามอาจเผชิญแรงกดดันด้านราคา หากผู้ส่งออกสูญเสียลูกค้ารายใหญ่ ซึ่งผู้ประกอบการรายดังกล่าวระบุว่า ผู้ส่งออกยังคงมีสต็อกข้าว DT8 คุณภาพสูง 5% ที่ผ่านกระบวนการคัดแยกคุณภาพเรียบร้อยแล้วอยู่เป็นจำนวนมากในคลังสินค้า และไม่สามารถย้อนกระบวนการคัดแยกหรือปรับลดคุณภาพของข้าวระดับพรีเมียมดังกล่าวได้โดยไม่ก่อให้เกิดความเสียหายทางการเงิน ดังนั้น ตราบใดที่สต็อกดังกล่าวยังไม่ถูกระบายออก ปริมาณอุปทานส่วนเกินของข้าวคุณภาพสูงอาจกดดันราคาข้าว DT8 5% ได้

ในทางกลับกัน ผู้ประกอบการหลายรายยังคงมีมุมมองเชิงบวก เนื่องจากอุปทานข้าวหอมมีจำกัด ขณะที่ความต้องการนำเข้าจากฟิลิปปินส์ยังคงอยู่ในระดับที่มั่นคง

แหล่งข่าวในอุตสาหกรรมข้าวของนครโฮจิมินห์ให้ความเห็นว่า ผลผลิตข้าวนาปีรอบฤดูร้อน–ฤดูใบไม้ร่วงของปีนี้คาดว่าจะลดลง หากฟิลิปปินส์ยังคงนำเข้าข้าวหอม แม้ว่าความต้องการจะเปลี่ยนจากข้าว DT8 5% ไปเป็นข้าว DT8 25% ตลาดก็ยังคงได้รับแรงสนับสนุนด้านราคา และมีแนวโน้มที่ราคาจะทรงตัวอยู่ในระดับสูง

ผู้ส่งออกอีกรายในนครโฮจิมินห์กล่าวเพิ่มเติมว่า โดยภาพรวม ปริมาณการนำเข้าข้าวทั้งหมดของฟิลิปปินส์คาดว่าจะไม่เปลี่ยนแปลง เพียงแต่รัฐบาลฟิลิปปินส์จะออกใบอนุญาตด้านมาตรการสุขอนามัยและสุขอนามัยพืช (Sanitary and Phytosanitary: SPS) สำหรับการนำเข้าข้าวที่มีสัดส่วนข้าวหัก 25% ขึ้นไป เพื่อช่วยควบคุมอัตราเงินเฟ้อ

นอกจากนี้ บริษัทดังกล่าวยังระบุว่า ประเทศผู้ส่งออกข้าวทุกประเทศยังคงมีสิทธิส่งออกข้าวไปยังตลาดฟิลิปปินส์ ดังนั้น ผู้นำเข้าของฟิลิปปินส์ยังสามารถเลือกแหล่งจัดซื้อข้าวได้ตามความต้องการ

ในการประชุมรับฟังความคิดเห็นต่อหน้าสภาผู้แทนราษฎรฟิลิปปินส์เมื่อวันที่ 6 ตุลาคมของปีที่ผ่านมา นาย ฟรานซิสโก ติว ลอเรล จูเนียร์ (Francisco Tiu Laurel Jr.) รัฐมนตรีว่าการกระทรวงเกษตรฟิลิปปินส์ กล่าวว่าทั้งการประเมินของกระทรวงเกษตรและการคำนวณของตนเองชี้ว่า ฟิลิปปินส์ควรนำเข้าข้าวเพียงประมาณ 300,000 ตันต่อเดือน หรือคิดเป็นประมาณ 3.6 ล้านตันต่อปี

ขณะที่ผู้ค้าระบุว่า ตลาดจะยังคงติดตามและประเมินผลกระทบของนโยบายใหม่นี้ต่อทิศทางการค้าข้าวอย่างใกล้ชิด โดยแนวโน้มราคาข้าวในระยะต่อไปจะขึ้นอยู่กับทิศทางการนำเข้าของฟิลิปปินส์ ความสามารถในการส่งออกของเวียดนาม และความต้องการจากตลาดส่งออกสำคัญอื่นๆ ในช่วงหลายเดือนข้างหน้า

ที่มา Oryza.com

<u>กัมพูชา</u>

สำนักงานส่งเสริมการค้าในต่างประเทศ (สคต.) ณ กรุงพนมเปญ รายงานโดยอ้างสำนักข่าว Million Times News ว่าสหพันธ์ข้าวกัมพูชา (Cambodia Rice Federation: CRF) ได้เดินหน้าผลักดันการขยายตลาดส่งออกข้าวในสหรัฐอเมริกา หลังในช่วงครึ่งแรกของปี 2569 (มกราคม-มิถุนายน) กัมพูชาส่งออกข้าวไปยังสหรัฐฯ 7,024 ตัน

เมื่อวันที่ 2 กรกฎาคม 2569 นาย Lay Chhun Hour ประธานสหพันธ์ข้าวกัมพูชา นำคณะผู้แทนจำนวน 30 คน จากบริษัทสมาชิก 10 บริษัท เข้าร่วมกิจกรรมพบปะและจับคู่ธุรกิจ (Business Networking and Matchmaking) ณ ท่าเรือลองบีช (Port of Long Beach) รัฐแคลิฟอร์เนีย สหรัฐอเมริกา

กิจกรรมดังกล่าวมีเป้าหมายเพื่อสร้างเครือข่ายและขยายความร่วมมือทางการค้าระหว่างผู้ส่งออกข้าวกัมพูชากับผู้นำเข้า ผู้จัดจำหน่าย และพันธมิตรทางธุรกิจของสหรัฐฯ พร้อมทั้งศึกษาระบบโลจิสติกส์และการขนส่งของท่าเรือลองบีช ซึ่งเป็นประตูการค้าสำคัญระหว่างเอเชียกับสหรัฐอเมริกา

ในโอกาสนี้ คณะผู้แทนได้รับการต้อนรับจากผู้บริหารระดับสูงของท่าเรือลองบีช ได้แก่ นาย Noel Hacegaba ประธานเจ้าหน้าที่ฝ่ายปฏิบัติการ นาย Steven Neal รองประธานคณะกรรมการท่าเรือ และนาย Kim Chhalhuot กงสุลกัมพูชาประจำเมืองลองบีช

นาย Lay Chhun Hour ระบุว่า การเยือนครั้งนี้เป็นก้าวสำคัญในการขยายตลาดข้าวกัมพูชาในสหรัฐฯ โดยช่วยเชื่อมโยงผู้ส่งออกกับผู้ซื้อโดยตรง พร้อมหารือแนวทางเพิ่มประสิทธิภาพด้านโลจิสติกส์ ลดต้นทุนการขนส่ง และยกระดับขีดความสามารถในการแข่งขันของข้าวกัมพูชาในตลาดโลก

นอกจากนี้ บริษัทสมาชิกทั้ง 10 บริษัท ยังได้เจรจาธุรกิจกับผู้นำเข้า ผู้จัดจำหน่าย และพันธมิตรทางการค้าของสหรัฐฯ กว่า 20 บริษัท เพื่อสร้างเครือข่ายทางธุรกิจและขยายโอกาสการส่งออกข้าวกัมพูชาไปยังตลาดสหรัฐฯ และตลาดต่างประเทศในระยะต่อไป

ทั้งนี้ ในช่วงครึ่งแรกของปี 2569 (มกราคม-มิถุนายน 2569) กัมพูชาส่งออกข้าวสารไปยังตลาดต่างประเทศรวม 630,319 ตัน เพิ่มขึ้นร้อยละ 64 เมื่อเทียบกับช่วงเดียวกันของปีก่อน โดยตลาดส่งออกสำคัญ 5 อันดับแรก ได้แก่ จีน (รวมฮ่องกง) 170,483 ตัน เวียดนาม 90,407 ตัน ฟิลิปปินส์ 73,550 ตัน มาเลเซีย 55,315 ตัน และฝรั่งเศส 50,648 ตัน

โครงสร้างตลาดส่งออกยังคงพึ่งพาตลาดในเอเชียเป็นหลัก โดยจีน (รวมฮ่องกง) เวียดนาม และฟิลิปปินส์ยังคงเป็นตลาดสำคัญ ขณะที่การที่สหพันธ์ข้าวกัมพูชาเร่งทำกิจกรรมส่งเสริมตลาดในสหรัฐอเมริกา สะท้อนถึงความพยายามกระจายตลาดส่งออกไปยังประเทศที่มีกำลังซื้อสูง เพื่อลดการพึ่งพาตลาดเดิมและเพิ่มมูลค่าการส่งออกในระยะยาว

แม้ว่าสหรัฐอเมริกาจะยังไม่ติดอันดับ 5 ตลาดส่งออกข้าวสำคัญของกัมพูชา แต่การที่สหพันธ์ข้าวกัมพูชาจัดกิจกรรมจับคู่ธุรกิจและศึกษาระบบโลจิสติกส์ ณ ท่าเรือลองบีช สะท้อนให้เห็นว่า กัมพูชามองสหรัฐฯ เป็นตลาดที่

มีศักยภาพในการขยายตัวในอนาคต โดยเฉพาะในกลุ่มข้าวคุณภาพและข้าวพรีเมียมที่สามารถสร้างมูลค่าเพิ่มได้สูงกว่าตลาดทั่วไป

ที่ผ่านมา การส่งออกข้าวของกัมพูชาขยายตัวอย่างต่อเนื่อง ประกอบกับความพยายามขยายตลาดในต่างประเทศ ซึ่งเป็นยุทธศาสตร์ของกัมพูชาในการเพิ่มความหลากหลายของตลาดส่งออก ควบคู่กับการยกระดับประสิทธิภาพด้านโลจิสติกส์และการเชื่อมโยงผู้ซื้อโดยตรง ทั้งนี้ จะช่วยเพิ่มขีดความสามารถในการแข่งขันของข้าวกัมพูชาในตลาดโลกในระยะยาวอย่างมีนัยสำคัญ

ขณะที่สำนักข่าว Phnom Penh Post รายงานว่า ผู้เชี่ยวชาญในอุตสาหกรรมข้าวระบุว่า กัมพูชามีแนวโน้มบรรลุเป้าหมายการส่งออกข้าว 1 ล้านตัน ภายในปีปฏิทิน 2569 ได้เป็นครั้งแรก หลังจากประกาศเป้าหมายดังกล่าวมานานกว่าทศวรรษ โดยในช่วง 6 เดือนแรกของปี กัมพูชาส่งออกข้าวแล้วกว่า 630,000 ตัน

สหพันธ์ข้าวกัมพูชา (Cambodia Rice Federation: CRF) เปิดเผยว่า ในช่วงเดือนมกราคม-มิถุนายน 2569 กัมพูชาส่งออกข้าวไปยังตลาดต่างประเทศ 630,319 ตัน เพิ่มขึ้น 62.84% เมื่อเทียบกับช่วงเดียวกันของปีก่อน สร้างรายได้ 367.1 ล้านดอลลาร์สหรัฐ เพิ่มขึ้น 29.52%

CRF ระบุว่า มีบริษัทผู้ส่งออก 60 บริษัท ส่งออกข้าวไปยัง 64 ประเทศและดินแดน โดยตลาดส่งออกหลักประกอบด้วย 1.ประเทศสมาชิกอาเซียน (5 ประเทศ) นำเข้าปริมาณ 228,780 ตัน มูลค่า 98.90 ล้านดอลลาร์สหรัฐ 2.ประเทศในสหภาพยุโรป (EU) (32 ประเทศ) นำเข้าปริมาณ 179,828 ตัน มูลค่า 121.73 ล้านดอลลาร์สหรัฐ 3.จีนและเขตบริหารพิเศษของจีน นำเข้าปริมาณ 170,483 ตัน มูลค่า 99.67 ล้านดอลลาร์สหรัฐ และ 4.ตลาดอื่น ๆ นำเข้าปริมาณ 51,228 ตัน มูลค่า 46.8 ล้านดอลลาร์สหรัฐ

เมื่อจำแนกตามชนิดข้าว พบว่า ข้าวหอม คิดเป็น 59.81% ของปริมาณส่งออกทั้งหมด ข้าวขาว คิดเป็น 22.58% ข้าวนึ่ง คิดเป็น 1.82% ข้าวอินทรีย์ คิดเป็น 1.24% ข้าวหัก คิดเป็น 14.35% และข้าวชนิดอื่นๆ คิดเป็น 0.20% นอกจากการส่งออกข้าวสารแล้ว กัมพูชายังส่งออกข้าวเปลือกจำนวน 3,176,561 ตัน สร้างรายได้ประมาณ 713.42 ล้านดอลลาร์สหรัฐ

กัมพูชาได้กำหนดเป้าหมายการส่งออกข้าว 1 ล้านตันต่อปี มาตั้งแต่กว่า 10 ปีก่อน อย่างไรก็ตาม จนถึงสิ้นปี 2568 ยังไม่สามารถบรรลุเป้าหมายดังกล่าวได้

นาย เลย์ ชุน ฮัวร์ (Lay Chhun Hour) ประธานสหพันธ์ข้าวกัมพูชา (CRF) ซึ่งอยู่ระหว่างนำคณะผู้แทนของสหพันธ์เดินทางเยือนสหรัฐอเมริกาเพื่อส่งเสริมการค้า เปิดเผยกับ The Post เมื่อวันที่ 9 กรกฎาคมว่า การส่งออกข้าวของกัมพูชายังคงเติบโตอย่างต่อเนื่อง โดยเฉพาะตั้งแต่ปี 2568 ซึ่งปริมาณส่งออกเพิ่มขึ้นเกือบ 50% เมื่อเทียบกับปี 2567

เขากล่าวว่า สหพันธ์ยังคงเดินหน้าส่งเสริมการส่งออกและขยายตลาดใหม่อย่างต่อเนื่อง พร้อมแสดงความเชื่อมั่นว่าปริมาณการส่งออกข้าวของกัมพูชาจะบรรลุ อย่างน้อย 1 ล้านตัน ในปีนี้ ซึ่งผลลัพธ์ที่แข็งแกร่งในปัจจุบันเป็นผลจากความพยายามในช่วงที่ผ่านมา ทั้งการขยายศูนย์อบลดความชื้น การเพิ่มความจุคลังสินค้า และที่สำคัญที่สุดคือการพัฒนาตลาดส่งออกใหม่

นายเลย์ ชุน ฮัวร์ กล่าวเพิ่มเติมว่า สหภาพยุโรป (EU) และจีน ยังคงเป็นตลาดส่งออกหลักของกัมพูชา ขณะที่การส่งออกไปยังตลาดอย่าง มาเลเซีย และฟิลิปปินส์ ก็ขยายตัวอย่างรวดเร็วเช่นกัน

นอกจากนี้ เขาระบุว่า ในช่วงกว่า 10 ปีที่ผ่านมา รัฐบาลกัมพูชาได้ให้ความสำคัญกับการลงทุนในโรงสีข้าวอย่างต่อเนื่อง เพื่อยกระดับขีดความสามารถในการแข่งขันของอุตสาหกรรมข้าว

ข้อมูลของ CRF ระบุว่า ในปี 2568 กัมพูชาส่งออกข้าว 940,321 ตัน เพิ่มขึ้น 45.59% จากปี 2567 และมีมูลค่าการส่งออก 602.41 ล้านดอลลาร์สหรัฐ เพิ่มขึ้น 22.64%

ที่มา Oryza.com และสำนักงานส่งเสริมการค้าในต่างประเทศ (สคต.) ณ กรุงพนมเปญ

มาเลเซีย

องค์การอาหารและเกษตรแห่งสหประชาชาติ (Food and Agriculture Organization: FAO) เผยแพร่รายงาน Global Information and Early Warning System (GIEWS) Country Brief ฉบับล่าสุดเกี่ยวกับประเทศมาเลเซีย โดยมีสาระสำคัญดังนี้

มาเลเซียได้เริ่มเพาะปลูกข้าวนาปีฤดูการผลิตปี 2569 แล้ว โดยพื้นที่ในคาบสมุทรมาเลเซียอยู่ระหว่างการเพาะปลูกและคาดว่าจะแล้วเสร็จภายในเดือนธันวาคม ขณะที่รัฐซาบาห์ (Sabah) เพาะปลูกเสร็จสิ้นแล้ว และรัฐซาราวัก (Sarawak) อยู่ในช่วงใกล้เสร็จสิ้น

พื้นที่เพาะปลูกที่มีระบบชลประทานยังคงมีสภาพการเจริญเติบโตของต้นข้าวอยู่ในเกณฑ์ดี แม้ว่าจะมีปริมาณฝนต่ำกว่าค่าเฉลี่ยและอุณหภูมิสูงกว่าปกติ อย่างไรก็ตาม พื้นที่นาน้ำฝนในภาคใต้ของคาบสมุทรมาเลเซียและพื้นที่ทางตะวันตกของรัฐซาราวักได้รับผลกระทบจากสภาพอากาศแห้งแล้ง ส่งผลให้การเพาะปลูกและการเจริญเติบโตในระยะเริ่มต้นของต้นข้าวหยุดชะงัก

FAO คาดการณ์ว่าปริมาณฝนในช่วงที่เหลือของฤดูเพาะปลูกจะยังคงต่ำกว่าค่าเฉลี่ย ซึ่งอาจส่งผลกระทบต่อผลผลิตข้าว โดยเฉพาะในพื้นที่เพาะปลูกที่อาศัยน้ำฝนเป็นหลัก

FAO ประเมินว่าผลผลิตข้าวเปลือกของมาเลเซียในปี 2568 อยู่ที่ 2.2 ล้านตัน ซึ่งต่ำกว่าค่าเฉลี่ยในอดีตเล็กน้อย สาเหตุสำคัญมาจากฝนตกหนักและอุทกภัยในช่วงปลายปี 2567 ที่ส่งผลกระทบต่อการเพาะปลูกโดยเฉพาะในพื้นที่คาบสมุทรมาเลเซียซึ่งเป็นแหล่งผลิตข้าวหลักของประเทศ

ทั้งนี้ มาเลเซียยังคงพึ่งพาการนำเข้าข้าวในระดับสูงเพื่อรองรับความต้องการบริโภคภายในประเทศ เนื่องจากการผลิตธัญพืชภายในประเทศสามารถรองรับความต้องการบริโภคได้เพียงประมาณ หนึ่งในสี่ ของการบริโภคธัญพืชทั้งหมด

FAO คาดการณ์ว่าความต้องการนำเข้าธัญพืชรวมของมาเลเซียในปีการตลาด 2568/69 (กรกฎาคม–มิถุนายน) จะอยู่ที่ 7.2 ล้านตัน สูงกว่าค่าเฉลี่ยประมาณ 5%

สำหรับปีปฏิทิน 2568 คาดว่ามาเลเซียจะนำเข้าข้าวประมาณ 1.4 ล้านตัน สะท้อนให้เห็นว่าประเทศยังคงต้องพึ่งพาการนำเข้าจากต่างประเทศอย่างต่อเนื่อง เพื่อให้มีปริมาณข้าวเพียงพอต่อการบริโภคภายในประเทศ

ที่มา Oryza.com

ฟิลิปปินส์

สำนักข่าว The Philippine Star รายงานว่า ตามข้อมูลของสำนักอุตสาหกรรมพืช (Bureau of Plant Industry: BPI) ในช่วงครึ่งแรกของปี 2569 ฟิลิปปินส์นำเข้าข้าวประมาณ 2.75 ล้านตัน ซึ่งเป็นปริมาณสูงสุดเป็นประวัติการณ์สำหรับช่วงเดือนมกราคม-มิถุนายน 2569 ซึ่งข้อมูลล่าสุดของ BPI ระบุว่า การนำเข้าข้าวในช่วง 6 เดือนแรกของปี เพิ่มขึ้น 20.1% หรือประมาณ 460,000 ตัน จาก 2.29 ล้านตัน ในช่วงเดียวกันของปีก่อน

ทั้งนี้ ปริมาณนำเข้าระหว่างเดือนมกราคม-มิถุนายน 2569 ถือเป็นระดับสูงสุดนับตั้งแต่ BPI เริ่มจัดเก็บสถิติการนำเข้าข้าวในปี 2562 การนำเข้าข้าวในช่วงครึ่งแรกของปีคิดเป็นประมาณ 57% ของเป้าหมายการนำเข้าข้าวทั้งปีของกระทรวงเกษตรฟิลิปปินส์ (Department of Agriculture: DA) ที่คาดไว้ 4.8 ล้านตัน

นาย อาร์เนล เด เมซา (Arnel de Mesa) ผู้ช่วยรัฐมนตรีและโฆษกกระทรวงเกษตร กล่าวว่า การเพิ่มปริมาณนำเข้ามีวัตถุประสงค์เพื่อรักษาสมดุลของอุปทานและราคาข้าวในตลาด ท่ามกลางต้นทุนเชื้อเพลิงและปุ๋ยที่สูงขึ้น รวมถึงการคาดการณ์การกลับมาของปรากฏการณ์เอลนีโญ (El Niño)

เขากล่าวเพิ่มเติมว่า แม้ว่าการนำเข้าข้าวจะเพิ่มขึ้นถึง 20% แต่ความท้าทายจากต้นทุนการผลิตและความเสี่ยงด้านสภาพอากาศยังคงส่งผลกระทบต่ออุปทานข้าวภายในประเทศ ทำให้จำเป็นต้องใช้การนำเข้าเพื่อตอบสนองความต้องการของตลาด

ฟิลิปปินส์จำเป็นต้องมีอุปทานที่เพียงพอในต้นทุนที่เหมาะสม และต้องรักษาปริมาณข้าวให้มีเสถียรภาพจนถึงสิ้นปี ดังนั้นรัฐบาลจึงดำเนินนโยบายอย่างรอบคอบเพื่อให้มั่นใจว่าราคาข้าวจะไม่ปรับตัวสูงขึ้น

กระทรวงเกษตรยังยืนยันกับเกษตรกรว่า รัฐบาลได้ดำเนินมาตรการต่างๆ เพื่อป้องกันไม่ให้ราคาข้าวเปลือกที่เกษตรกรขายได้ (Farmgate Price) ปรับลดลงจากผลของการนำเข้าข้าวที่เพิ่มขึ้น

นายเด เมซา ระบุว่า องค์การอาหารแห่งชาติ (National Food Authority: NFA) จะปรับเพิ่มราคารับซื้อข้าวเปลือกในประเทศในช่วงฤดูเก็บเกี่ยวที่จะมาถึง ซึ่งก่อนหน้านี้ NFA ประกาศว่าจะรับซื้อ ข้าวเปลือกสด ในราคากิโลกรัมละ 22 เปโซ และข้าวเปลือกแห้ง ในราคากิโลกรัมละ 27 เปโซ โดยจะเริ่มดำเนินการเมื่อเข้าสู่ฤดูเก็บเกี่ยวในช่วงไตรมาสที่ 3 ของปี

นายเด เมซา กล่าวเพิ่มเติมว่า ราคาข้าวในตลาดโลกยังอยู่ในระดับที่เหมาะสม ดังนั้น ถือเป็นโอกาสที่ดีสำหรับฟิลิปปินส์ในการใช้ประโยชน์จากราคาที่อยู่ในระดับต่ำ พร้อมย้ำว่า รัฐบาลยังคงต้องรักษาสมดุลระหว่างการมีอุปทานที่เพียงพอ ต้นทุนที่เหมาะสม และเสถียรภาพของราคา เพื่อป้องกันไม่ให้ราคาข้าวภายในประเทศปรับตัวสูงขึ้น

สำหรับประเด็นการระงับการนำเข้าข้าว นายเด เมซา ระบุว่า การตัดสินใจดังกล่าวขึ้นอยู่กับการพิจารณาและข้อเสนอแนะของรัฐมนตรีว่าการกระทรวงเกษตร

ทั้งนี้ กระทรวงเกษตรสหรัฐฯ (USDA) ยังคงคาดการณ์ว่า ฟิลิปปินส์จะเป็นผู้นำเข้าข้าวรายใหญ่ที่สุดของโลกในปีนี้ โดยคาดว่าการนำเข้าข้าวอาจแตะ 5.7 ล้านตัน เนื่องจากผลผลิตภายในประเทศลดลงและความเสี่ยงจากภัยแล้งที่อาจเกิดขึ้นจากปรากฏการณ์เอลนีโญ

สำนักอุตสาหกรรมพืช (Bureau of Plant Industry : BPI) รายงานว่า ในปี 2569 (ข้อมูล ณ วันที่ 18 มิถุนายน 2569) ฟิลิปปินส์นำเข้าข้าว 2,504,150.37 ตัน (ใช้ใบอนุญาต SPSIC จำนวน 2,241 ใบ) เพิ่มขึ้นประมาณ 9.4% เมื่อเทียบกับ 2,289,463 ตัน (ใช้ใบอนุญาต SPSIC จำนวน 2,941 ใบ) ในช่วงเดียวกันของปี 2568 ดังนี้

- เดือนมกราคม 2569 มีการนำเข้าจำนวน 381,367.51 ตัน (ใช้ใบอนุญาต SPSIC จำนวน 251 ใบ) เพิ่มขึ้นประมาณ 36.2% เมื่อเทียบกับ 279,940.69 ตัน (ใช้ใบอนุญาต SPSIC จำนวน 425 ใบ) ในช่วงเดียวกันของปี 2568
- เดือนกุมภาพันธ์ 2569 มีการนำเข้าจำนวน 442,866.49 ตัน (ใช้ใบอนุญาต SPSIC จำนวน 420 ใบ) เพิ่มขึ้นประมาณ 63.5% เมื่อเทียบกับ 270,796.22 ตัน (ใช้ใบอนุญาต SPSIC จำนวน 382 ใบ) ในช่วงเดียวกันของปี 2568

- เดือนมีนาคม 2569 มีการนำเข้าจำนวน 481,457.87 ตัน (ใช้ใบอนุญาต SPSIC จำนวน 454 ใบ) เพิ่มขึ้นประมาณ 31.1% เมื่อเทียบกับ 367,117.72 ตัน (ใช้ใบอนุญาต SPSIC จำนวน 505 ใบ) ในช่วงเดียวกันของปี 2568
- เดือนเมษายน 2569 มีการนำเข้าจำนวน 412,200.51 ตัน (ใช้ใบอนุญาต SPSIC จำนวน 425 ใบ) ลดลงประมาณ 18.0% เมื่อเทียบกับ 502,723.65 ตัน (ใช้ใบอนุญาต SPSIC จำนวน 632 ใบ) ในช่วงเดียวกันของปี 2568
- เดือนพฤษภาคม 2569 มีการนำเข้าจำนวน 591,666.48 ตัน (ใช้ใบอนุญาต SPSIC จำนวน 484 ใบ) เพิ่มขึ้นประมาณ 16.5% เมื่อเทียบกับ 508,013.83 ตัน (ใช้ใบอนุญาต SPSIC จำนวน 573 ใบ) ในช่วงเดียวกันของปี 2568
- เดือนมิถุนายน 2569 (ข้อมูล ณ วันที่ 18 มิถุนายน 2569) มีการนำเข้าจำนวน 194,591.51 ตัน (ใช้ใบอนุญาต SPSIC จำนวน 207 ใบ) ลดลงประมาณ 46.1% เมื่อเทียบกับ 360,870.43 ตัน (ใช้ใบอนุญาต SPSIC จำนวน 424 ใบ) ในช่วงเดียวกันของปี 2568

ข้อมูล ณ วันที่ 18 มิถุนายน 2569 ฟิลิปปินส์นำเข้าจากประเทศเวียดนามมากที่สุดจำนวนประมาณ 2,112,266.10 ตัน (สัดส่วน 84.4% ของการนำเข้าข้าวทั้งหมด) ตามด้วยไทยจำนวน 193,577.11 ตัน (สัดส่วน 7.7%) เมียนมาจำนวน 120,396.90 ตัน (สัดส่วน 4.8%) กัมพูชา 63,695 ตัน (สัดส่วน 2.5%) อินเดีย 9,912.35 ตัน (สัดส่วน 0.4%) ปากีสถาน 3,866 ตัน (สัดส่วน 0.2%) เกาหลีใต้ 400 ตัน ญี่ปุ่น 32 ตัน และอิตาลี 4.9 ตัน

สำนักอุตสาหกรรมพืช (BPI) รายงานว่า การออกใบอนุญาตรับรองด้านสุขลักษณะและสุขอนามัยพืช (Sanitary and Phyto-sanitary Import Clearance; SPSIC) ในปี 2569 (ข้อมูล ณ วันที่ 18 มิถุนายน 2569) มีจำนวนรวม 3,289 ใบ เพื่อนำเข้าข้าวจำนวน 3,492,771.51 ตัน ดังนี้

- เดือนมกราคม 2569 มีการออกใบอนุญาตรับรองด้านสุขลักษณะและสุขอนามัยพืช (SPSIC) จำนวน 453 ใบ เพื่อนำเข้าข้าวจำนวน 484,060.91 ตัน
- เดือนกุมภาพันธ์ 2569 มีการออกใบอนุญาตรับรองด้านสุขลักษณะและสุขอนามัยพืช (SPSIC) จำนวน 489 ใบ เพื่อนำเข้าข้าวจำนวน 497,179.98 ตัน
- เดือนมีนาคม 2569 มีการออกใบอนุญาตรับรองด้านสุขลักษณะและสุขอนามัยพืช (SPSIC) จำนวน 495 ใบ เพื่อนำเข้าข้าวจำนวน 463,090.16 ตัน
- เดือนเมษายน 2569 มีการออกใบอนุญาตรับรองด้านสุขลักษณะและสุขอนามัยพืช (SPSIC) จำนวน 677 ใบ เพื่อนำเข้าข้าวจำนวน 811,740.63 ตัน
- เดือนพฤษภาคม 2569 มีการออกใบอนุญาตรับรองด้านสุขลักษณะและสุขอนามัยพืช (SPSIC) จำนวน 663 ใบ เพื่อนำเข้าข้าวจำนวน 855,526.76 ตัน
- เดือนมิถุนายน 2569 (ข้อมูล ณ วันที่ 18 มิถุนายน 2569) มีการออกใบอนุญาตรับรองด้านสุขลักษณะและสุขอนามัยพืช (SPSIC) จำนวน 512 ใบ เพื่อนำเข้าข้าวจำนวน 381,173.07 ตัน

ที่มา Oryza.com

อินโดนีเซีย

สำนักข่าว ANTARA รายงานว่า สำนักงานอาหารแห่งชาติอินโดนีเซีย (National Food Agency: Bapanas) เปิดเผยว่า ดัชนีพัฒนาการราคาข้าว (Rice Price Development Index) ของประเทศยังคงอยู่ในระดับที่สามารถควบคุมได้ โดยได้รับแรงสนับสนุนจากปริมาณข้าวสำรองแห่งชาติ 5.2 ล้านตัน ซึ่งมีบทบาทสำคัญในการรักษาเสถียรภาพด้านอาหารของประเทศ

นาย ซาร์โว เอ็ดฮี (Sarwo Edhy) เลขาธิการ Bapanas กล่าวว่า จากการวิเคราะห์ข้อมูลล่าสุด พบว่า ณ ช่วงต้นเดือนกรกฎาคม 2569 มีเพียง 55 อำเภอและเมือง ทั่วประเทศที่ดัชนีราคาข้าวสูงกว่าระดับเพดานราคาขายปลีกสำหรับข้าวคุณภาพปานกลาง (Medium-grade Rice Retail Price Ceiling) ขณะที่พื้นที่ที่เหลือยังคงมีราคาข้าวอยู่ภายในกรอบเพดานราคาขายปลีกที่รัฐบาลกำหนดสำหรับข้าวคุณภาพปานกลาง

เขายืนยันว่า รัฐบาลยังคงดำเนินมาตรการรักษาเสถียรภาพราคาข้าวผ่านโครงการแทรกแซงตลาดที่มุ่งเป้าอย่างต่อเนื่อง โดยมีข้าวสำรองแห่งชาติ 5.2 ล้านตัน ณ วันที่ 7 กรกฎาคม 2569 เป็นกลไกสำคัญในการสนับสนุนการดำเนินงาน

นายเอ็ดฮีกล่าวเพิ่มเติมว่า ด้วยปริมาณสำรองอาหารที่อยู่ในระดับสูง การผลิตที่เพิ่มขึ้น ระบบการกระจายสินค้าที่มีประสิทธิภาพมากขึ้น และความร่วมมือจากทุกภาคส่วน รัฐบาลมีความเชื่อมั่นว่าจะสามารถตอบสนองความต้องการอาหารของประชาชน และรักษาเสถียรภาพด้านอาหารของประเทศได้อย่างต่อเนื่อง

นอกจากนี้ Bapanas ยังเชื่อมั่นว่าสามารถรักษาเสถียรภาพราคาข้าวได้ แม้จะเข้าสู่ฤดูแล้งหรือได้รับผลกระทบจากปรากฏการณ์เอลนีโญ (El Niño) ซึ่งข้อมูลของ Bapanas ระบุว่า ตั้งแต่เดือนมกราคม 2569 รัฐบาลได้ใช้ข้าวสำรองแห่งชาติไปแล้ว 1.36 ล้านตัน เพื่อดำเนินมาตรการแทรกแซงตลาดทั่วประเทศ ซึ่งรวมถึงการจำหน่ายข้าวภายใต้โครงการ การจัดหาและรักษาเสถียรภาพราคาอาหาร (Food Supply and Price Stabilisation Programme) และการแจกจ่ายข้าวภายใต้โครงการช่วยเหลือด้านอาหาร

Bapanas ยังได้ร่วมมือกับรัฐบาลท้องถิ่นและหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง จัดตั้งตลาดอาหารราคาประหยัดแล้วกว่า 5,573 แห่ง ครอบคลุม 37 จังหวัด และ 378 อำเภอและเมือง ทั่วประเทศ นอกจากนี้ รัฐบาลยังมีมติให้กลับมาดำเนินโครงการแจกจ่ายข้าวช่วยเหลือประชาชนอีกครั้งตั้งแต่เดือนกรกฎาคมนี้ โดยครอบคลุมการจัดสรรเป็นระยะเวลา 3 เดือน ภายใต้โครงการดังกล่าว จะมีการแจกจ่ายข้าวรวม 997,300 ตัน ส่งผลให้ปริมาณข้าวที่รัฐบาลแจกจ่ายเพื่อช่วยเหลือประชาชนตลอดปี 2569 จะมีอย่างน้อย 1.66 ล้านตัน

ก่อนหน้านี้ นาย อันดี อัมราน ซูไลมาน (Andi Amran Sulaiman) หัวหน้า Bapanas ซึ่งดำรงตำแหน่งรัฐมนตรีว่าการกระทรวงเกษตรของอินโดนีเซียด้วย กล่าวว่า ข้าวไม่ได้เป็นปัจจัยหลักที่ผลักดันอัตราเงินเฟ้อของประเทศอีกต่อไป โดยรัฐบาลสามารถควบคุมเงินเฟ้อจากราคาข้าวได้สำเร็จตลอดช่วงสองปีที่ผ่านมา

เขากล่าวว่า สถานการณ์ข้าวของประเทศยังคงอยู่ภายใต้การควบคุม ซึ่งสอดคล้องกับข้อมูลของสำนักงานสถิติอินโดนีเซีย (Badan Pusat Statistik: BPS) ที่แสดงให้เห็นว่า จำนวนอำเภอและเมืองที่มีดัชนีพัฒนาการราคาสูงเพิ่มขึ้นลดลงในช่วงสัปดาห์แรกของเดือนกรกฎาคม 2569

ด้านนาย อาเต็ง ฮาร์โตโน (Ateng Hartono) รองผู้อำนวยการฝ่ายสถิติการกระจายสินค้าและบริการของ BPS เปิดเผยว่า จำนวนอำเภอและเมืองที่มีดัชนีราคาปรับตัวสูงลดลงเหลือ 113 แห่ง จาก 138 แห่ง ณ ช่วงปลายเดือนมิถุนายน 2569

ที่มา Oryza.com

ญี่ปุ่น

สำนักข่าว The Japan Times รายงานว่า รัฐสภาญี่ปุ่นได้ประกาศใช้กฎหมายอาหารหลัก (Staple Food Law) ฉบับแก้ไข เพื่อรักษาเสถียรภาพด้านอุปสงค์และอุปทานข้าวของประเทศ ภายหลังจากที่ญี่ปุ่นประสบปัญหาข้าวขาดแคลนและราคาข้าวปรับตัวเพิ่มขึ้นอย่างมากในปี 2567

กฎหมายฉบับใหม่ได้ปรับแนวนโยบายข้าวของญี่ปุ่นไปสู่ระบบการผลิตที่ขับเคลื่อนด้วยอุปสงค์ (Demand-driven Production System) โดยกำหนดให้เกษตรกรวางแผนการผลิตให้สอดคล้องกับความต้องการที่แท้จริงของตลาดมากยิ่งขึ้น เพื่อป้องกันปัญหาการขาดแคลนอุปทานในอนาคต

กฎหมายฉบับแก้ไขยังยกเลิกบทบัญญัติที่ใช้มาเป็นเวลานาน ซึ่งเน้นการปรับลดการผลิตภายใต้สมมติฐานว่าการบริโภคข้าวของญี่ปุ่นจะลดลงอย่างต่อเนื่อง แม้ว่าญี่ปุ่นจะยุตินโยบายเก็นตัน (Gentan) หรือมาตรการลดพื้นที่เพาะปลูกข้าวอย่างเป็นทางการตั้งแต่ปี 2561 แล้ว แต่กลไกบางส่วนของระบบควบคุมการผลิตเดิมยังคงมีผลบังคับใช้อยู่

สมาชิกสภานิติบัญญัติของญี่ปุ่นเห็นว่า แนวทางเดิมที่ล้าสมัยดังกล่าวเป็นหนึ่งในสาเหตุที่ทำให้รัฐบาลไม่สามารถคาดการณ์อุปสงค์และอุปทานข้าวได้อย่างแม่นยำในช่วงที่ตลาดเผชิญความปั่นป่วนในปี 2567

การปฏิรูปกฎหมายครั้งนี้มีขึ้นหลังจากปัญหาการขาดแคลนข้าวส่งผลให้ราคาข้าวในประเทศปรับตัวสูงขึ้นอย่างรวดเร็ว และสะท้อนให้เห็นถึงข้อบกพร่องของระบบกระจายสินค้าและการคาดการณ์อุปสงค์-อุปทานของญี่ปุ่น

รัฐบาลญี่ปุ่นคาดหวังว่ากฎหมายฉบับใหม่จะช่วยเพิ่มความโปร่งใสของตลาด ยกระดับประสิทธิภาพการบริหารจัดการอุปสงค์และอุปทาน รวมทั้งลดความเสี่ยงจากการเกิดภาวะข้าวขาดแคลนและความผันผวนของราคาในตลาดข้าว ซึ่งเป็นอาหารหลักของประเทศในอนาคต

สำนักข่าว Kyodo รายงานว่า กระทรวงเกษตร ป่าไม้ และประมงของญี่ปุ่น (Ministry of Agriculture, Forestry and Fisheries: MAFF) เปิดเผยเมื่อวันศุกร์ที่ 10 กรกฎาคม 2569 ว่า ราคาข้าวเฉลี่ยขนาด 5 กิโลกรัม ที่จำหน่ายในซูเปอร์มาร์เก็ตทั่วประเทศ ลดลงต่ำกว่า 3,500 เยน (ประมาณ 22 ดอลลาร์สหรัฐ) เป็นครั้งแรกนับตั้งแต่ปลายปี 2567 หลังจากมีการเร่งระบายสต็อกข้าวในตลาด

ในช่วง 7 วันซึ่งสิ้นสุดวันที่ 5 กรกฎาคม 2569 ราคาข้าวเฉลี่ยจากซูเปอร์มาร์เก็ตประมาณ 1,000 แห่ง อยู่ที่ 3,458 เยนต่อ 5 กิโลกรัม ลดลง 96 เยน จากสัปดาห์ก่อนหน้า และเป็นการปรับลดลงติดต่อกันเป็นสัปดาห์ที่สอง โดยครั้งล่าสุดที่ราคาข้าวเฉลี่ยต่ำกว่า 3,500 เยนต่อ 5 กิโลกรัม คือในสัปดาห์ที่สิ้นสุดวันที่ 29 ธันวาคม 2567 ขณะที่ข้าวที่มีตราสินค้า (Branded Rice) มีราคาเฉลี่ยอยู่ที่ 3,521 เยนต่อ 5 กิโลกรัม ลดลง 87 เยน จากสัปดาห์ก่อนหน้า

เจ้าหน้าที่ของกระทรวงเกษตร ป่าไม้ และประมงของญี่ปุ่นระบุว่า การเร่งระบายสต็อกข้าวมีแนวโน้มเพิ่มขึ้น เนื่องจากฤดูกาลที่ข้าวใหม่กำลังจะออกสู่ตลาดใกล้เข้ามา

ทั้งนี้ ญี่ปุ่นเผชิญกับปัญหาข้าวขาดแคลนตั้งแต่ช่วงฤดูร้อนปี 2567 โดยสาเหตุส่วนหนึ่งมาจากคลื่นความร้อนรุนแรง ที่ส่งผลให้ผลผลิตข้าวฤดูกาลก่อนลดลง ทำให้ข้าวหายไปจากชั้นวางสินค้าในหลายพื้นที่ และราคาข้าวพุ่งขึ้นจากระดับประมาณ 2,000 เยนต่อ 5 กิโลกรัม เป็นมากกว่า 4,000 เยนต่อ 5 กิโลกรัม

รัฐบาลญี่ปุ่นได้พยายามบรรเทาปัญหาดังกล่าวด้วยการทยอยระบายข้าวจากสต็อกรัฐบาลเข้าสู่ตลาด อย่างไรก็ตาม ความต้องการบริโภคได้เปลี่ยนไปสู่ข้าวจากสต็อกรัฐบาล และข้าวนำเข้าซึ่งมีราคาถูกกว่า ส่งผลให้ปริมาณสต็อกข้าวของภาคเอกชนสะสมเพิ่มขึ้น

ข้อมูลของกระทรวงเกษตร ป่าไม้ และประมง ระบุว่า ณ สิ้นเดือนพฤษภาคม 2569 สต็อกข้าวของภาคเอกชนอยู่ที่ 2.23 ล้านตัน เพิ่มขึ้น 51% จากช่วงเดียวกันของปีก่อน

แม้ว่าตัวเลขดังกล่าวจะไม่รวมสต็อกของผู้ค้าส่งรายย่อยและเกษตรกร แต่ก็ยังสูงกว่าระดับที่กระทรวงประเมินว่าเหมาะสม ซึ่งอยู่ที่ประมาณ 1.8–2.0 ล้านตัน สะท้อนว่าปัจจุบันตลาดข้าวของญี่ปุ่นมีปริมาณสต็อกค่อนข้างสูง และเป็นปัจจัยสำคัญที่กดดันให้ราคาข้าวภายในประเทศปรับลดลงอย่างต่อเนื่อง ก่อนที่ผลผลิตข้าวฤดูใหม่จะทยอยออกสู่ตลาดในช่วงครึ่งหลังของปี 2569

สำนักข่าว Kyodo รายงานว่า รายงานเมื่อวันที่ 12 กรกฎาคม 2569 ว่า กระทรวงเกษตร ป่าไม้ และประมงของญี่ปุ่น กำลังรณรงค์ให้ประชาชนหันมาใช้แป้งข้าวเจ้า ในการทำขนมและผลิตภัณฑ์อาหารมากขึ้น เพื่อขยายรูปแบบการบริโภคข้าว เนื่องจากแนวโน้มที่ชาวญี่ปุ่นรับประทานข้าวซึ่งเป็นอาหารหลักลดลงอย่างต่อเนื่อง

เมื่อต้นเดือนกรกฎาคม กระทรวงได้จัดงานแสดงผลิตภัณฑ์จากแป้งข้าวเจ้า โดยมีผู้ผลิตจากทั่วประเทศ 22 รายเข้าร่วม นำเสนอทั้งตัวอย่างผลิตภัณฑ์และสินค้าที่ผลิตจากแป้งข้าวเจ้า รวมถึงขนมสไตล์ตะวันตกหลายชนิด ภายในงานมีการจัดแสดงขนมหลากหลายประเภท อาทิ คุกกี้ เค้ก และบราวนี ซึ่งใช้แป้งข้าวเจ้าเป็นส่วนผสมตั้งแต่ 10% จนถึง 100%

ปัจจุบัน ความต้องการแป้งข้าวเจ้าในตลาดโลกเพิ่มขึ้น เนื่องจากเป็นผลิตภัณฑ์ที่ปราศจากกลูเตน จึงเหมาะสำหรับผู้ที่แพ้แป้งสาลีหรือหลีกเลี่ยงการบริโภคกลูเตน

ด้านนายโนริคาซุ ซูซูกิ (Norikazu Suzuki) รัฐมนตรีว่าการกระทรวงเกษตรญี่ปุ่น ประกาศเป้าหมายเพิ่มความต้องการใช้แป้งข้าวเจ้าเป็น 130,000 ตัน ภายในปี 2573 หรือเพิ่มขึ้นเป็นสองเท่าจากระดับในปี 2568 พร้อมแสดงความหวังว่า ผู้บริโภคจะหันมาเลือกผลิตภัณฑ์จากแป้งข้าวเจ้ามากขึ้น เพราะมีรสชาติอร่อยและมีศักยภาพในการต่อยอดเป็นอาหารหลากหลายประเภท

ทั้งนี้ ข้อมูลล่าสุดจากองค์กรสนับสนุนเสถียรภาพการจัดหาข้าวของญี่ปุ่น (the Rice Stable Supply Support Organization) ระบุว่า การบริโภคข้าวเฉลี่ยต่อคนต่อเดือนของชาวญี่ปุ่นในช่วง 12 เดือนสิ้นสุดเดือนมีนาคม 2569 ลดลง 6.1% เหลือ 4,435 กรัม ซึ่งเป็นระดับต่ำที่สุดในรอบ 7 ปี

สำนักข่าว Nippon รายงานโดยอ้างอิงเอกสารปกขาวด้านอาหาร เกษตร และพื้นที่ชนบท (Food, Agriculture and Rural Areas White Paper) ของรัฐบาลญี่ปุ่น ระบุว่า การนำเข้าข้าวโดยภาคเอกชนของญี่ปุ่นในปี 2568 เพิ่มขึ้นอย่างก้าวกระโดดเป็น 96,834 ตัน เพิ่มขึ้นถึง 95 เท่า จาก 1,015 ตัน ในปี 2567

การนำเข้าที่เพิ่มขึ้นมีสาเหตุหลักจากราคาข้าวภายในประเทศที่ปรับตัวสูงขึ้นอย่างมาก แม้ว่าญี่ปุ่นจะยังคงเรียกเก็บภาษีนำเข้าข้าวที่นำเข้าโดยภาคเอกชนในอัตรา 341 เยนต่อกิโลกรัม (ประมาณ 2.1 ดอลลาร์สหรัฐต่อกิโลกรัม) ก็ตาม ที่ผ่านมา การนำเข้าข้าวโดยภาคเอกชนของญี่ปุ่นอยู่ในระดับเพียง 600–1,000 ตันต่อปี ขณะที่ญี่ปุ่นยังคงนำเข้าข้าวประมาณ 770,000 ตันต่อปี ภายใต้โควตาการนำเข้าขั้นต่ำ (Minimum Access Quota) ที่ได้รับการยกเว้นภาษีนำเข้า

รายงานเตือนว่า หากการนำเข้าข้าวโดยภาคเอกชนยังคงอยู่ในระดับสูงอย่างต่อเนื่อง อาจส่งผลให้ความต้องการบริโภคข้าวเพื่อการบริโภคภายในประเทศที่ผลิตในญี่ปุ่นลดลง และส่งผลกระทบเชิงลบต่อการผลิตข้าวของเกษตรกรในประเทศ

รายงานยังได้ทบทวนสถานการณ์ที่เรียกว่า "วิกฤตข้าวยุคเรวะ (Reiwa Rice Crisis)" ซึ่งเริ่มต้นตั้งแต่ช่วงฤดูร้อนปี 2567 โดยราคาข้าวสารขายปลีกเพิ่มขึ้นเป็น 4,260 เยนต่อ 5 กิโลกรัม (ประมาณ 26.23 ดอลลาร์สหรัฐ)

ในเดือนพฤษภาคม 2568 จาก 2,127 เยนต่อ 5 กิโลกรัม (ประมาณ 13.10 ดอลลาร์สหรัฐ) ในช่วงเดียวกันของปีก่อน ก่อนที่จะปรับลดลงมาอยู่ต่ำกว่า 4,000 เยนต่อ 5 กิโลกรัม (ประมาณ 24.63 ดอลลาร์สหรัฐ) ในเดือนพฤษภาคม 2569

ขณะเดียวกัน ราคาซื้อขายระหว่างผู้รวบรวมผลผลิตและผู้ค้าส่งก็ปรับตัวสูงขึ้นอย่างมาก โดยราคาข้าวเปลือกผลผลิตปี 2567 เพิ่มขึ้น 64.4% เมื่อเทียบกับปีก่อน และราคาผลผลิตปี 2568 เพิ่มขึ้น 44.2% ณ เดือนกุมภาพันธ์ 2569

เอกสารปกขาวระบุว่า กระทรวงเกษตร ป่าไม้ และประมงของญี่ปุ่นประเมินความต้องการบริโภคข้าวต่ำกว่าความเป็นจริง โดยคาดว่าการบริโภคข้าวจะลดลงต่อเนื่องตามจำนวนประชากรที่ลดลง แต่ในความเป็นจริงความต้องการบริโภคกลับเพิ่มขึ้นจากหลายปัจจัย ได้แก่ การบริโภคที่เพิ่มขึ้นของนักท่องเที่ยวต่างชาติ อัตราการสีข้าวลดลง เนื่องจากผลผลิตข้าวปี 2566 ได้รับความเสียหายจากสภาพอากาศร้อนจัด และการซื้อข้าวของภาคครัวเรือนที่เพิ่มขึ้น

นอกจากนี้ รายงานยังยอมรับว่าการตอบสนองของรัฐบาลต่อปัญหาการขาดแคลนข้าวเป็นไปอย่างล่าช้า โดยหน่วยงานภาครัฐใช้เวลานานในการประเมินสถานการณ์ตลาด การสื่อสารกับผู้ประกอบการ และการระบายข้าวจากสต็อกของรัฐบาล ส่งผลให้ไม่สามารถบรรเทาความกังวลของผู้ค้าส่งและผู้มีส่วนเกี่ยวข้องในตลาดได้อย่างมีประสิทธิภาพ

มีรายงานว่า จากการที่ปรากฏการณ์เอลนีโญกลับมาเกิดขึ้นเป็นครั้งแรกในรอบ 2 ปี และผู้เชี่ยวชาญกังวลว่าอาจทวีความรุนแรงจนกลายเป็นซูเปอร์เอลนีโญ ซึ่งจะเพิ่มความเสี่ยงที่ญี่ปุ่นจะเผชิญคลื่นความร้อนรุนแรง แม้โดยปกติแล้วเอลนีโญมักทำให้ฤดูร้อนของญี่ปุ่นเย็นกว่าปกติก็ตาม

นักพยากรณ์อากาศคาดว่า อุณหภูมิในช่วงเดือนกรกฎาคม-กันยายน จะสูงกว่าค่าเฉลี่ยในพื้นที่ฝั่งตะวันตกและตะวันออกของญี่ปุ่น รวมถึงจังหวัดโอกินาวาและหมู่เกาะอามามิทางตอนใต้ ขณะที่พื้นที่ทางตอนเหนือของประเทศมีแนวโน้มมีอุณหภูมิใกล้เคียงหรือสูงกว่าค่าเฉลี่ย หากเกิดคลื่นความร้อนรุนแรง ก็อาจส่งผลกระทบต่อการเจริญเติบโตของพืชผลและผลผลิตทางการเกษตรโดยรวม

ผู้เชี่ยวชาญเตือนว่า อากาศร้อนจัดในช่วงฤดูร้อนอาจกระทบคุณภาพข้าวของญี่ปุ่นอีกครั้ง เช่นเดียวกับช่วงเอลนีโญปี 2566-2567 โดยเกษตรกรจำนวนมากได้เริ่มหันไปปลูกพันธุ์ข้าวที่ทนต่อความร้อน หลังคลื่นความร้อนในปี 2566 ทำให้ผลผลิตได้รับความเสียหาย เกิดภาวะขาดแคลน และราคาข้าวปรับตัวสูงขึ้น

ทั้งนี้เอลนีโญเกิดขึ้นเมื่ออุณหภูมิผิวน้ำทะเลในพื้นที่ติดตามบริเวณนอกชายฝั่งประเทศเปรู สูงกว่าค่ามาตรฐานอย่างน้อย 0.5 องศาเซลเซียสต่อเนื่องนานกว่า 6 เดือน ส่วนซูเปอร์เอลนีโญ คือภาวะที่อุณหภูมิผิวน้ำทะเลสูงกว่าค่ามาตรฐานตั้งแต่ 2 องศาเซลเซียสขึ้นไป โดยนับตั้งแต่ปี 2492 เกิดเอลนีโญทั้งหมด 19 ครั้ง แต่มีเพียง 5 ครั้งเท่านั้นที่มีความรุนแรงถึงระดับดังกล่าว และผู้เชี่ยวชาญมองว่าอาจเกิดขึ้นได้ตั้งแต่เดือนนี้

โดยทั่วไป ในช่วงเอลนีโญ การยกตัวของอากาศเหนือบริเวณฟิลิปปินส์จะอ่อนกำลังลง ทำให้ความกดอากาศสูงแปซิฟิกแผ่ขึ้นไปทางเหนือได้น้อย ส่งผลให้ญี่ปุ่นมีเมฆปกคลุมมากขึ้นและฤดูร้อนเย็นกว่าปกติ

อย่างไรก็ตาม ปีนี้ผู้เชี่ยวชาญคาดว่า น้ำทะเลอุ่นบริเวณใกล้ฟิลิปปินส์จะยังคงทำให้การยกตัวของอากาศมีความรุนแรง ส่งผลให้ความกดอากาศสูงแปซิฟิกแผ่ขึ้นไปทางเหนือมากขึ้น ขณะเดียวกันกระแสลมตะวันตกมีแนวโน้มเลื่อนขึ้นไปทางเหนือ ทำให้อากาศร้อนจากทางใต้แผ่ปกคลุมญี่ปุ่นได้ง่ายกว่าปกติ

ที่มา Oryza.com

<u>จีน</u>

สำนักงานที่ปรึกษาการเกษตรต่างประเทศ ประจำกรุงปักกิ่ง รายงานว่า สำนักงานศุลกากรจีนรายงานปริมาณข้าวนำเข้าของจีนในเดือนพฤษภาคม 2569 มีจำนวน 485,886 ตัน โดยปริมาณเพิ่มขึ้น 65% เมื่อเทียบกับเดือนพฤษภาคม 2568 (ปริมาณนำเข้าข้าวเดือนพฤษภาคม 2568 อยู่ที่ 293,632 ตัน) โดยประเทศหลักที่นำเข้าข้าวในเดือนพฤษภาคม 2569 ได้แก่ 1.เวียดนาม 195,990 ตัน 2.อินเดีย 150,235 ตัน 3.ปากีสถาน 64,197 ตัน

ทั้งนี้ ในเดือนพฤษภาคม 2569 จีนนำเข้าข้าวสาร (พิกัดสินค้า 1006) จากไทยปริมาณ 23,265 ตัน มูลค่าประมาณ 16.141 ล้านเหรียญสหรัฐฯ โดยปริมาณและมูลค่าลดลง 64% และ 53% เมื่อเทียบกับช่วงเดียวกันของปีก่อนหน้า (พฤษภาคม 2568) ที่มีการนำเข้าปริมาณ 64,794 ตัน มูลค่าประมาณ 34.24 ล้านเหรียญสหรัฐฯ

ในช่วง 5 เดือนแรกของปี 2569 (มกราคม-พฤษภาคม 2569) จีนนำเข้าข้าวสาร (พิกัดสินค้า 1006) จากไทยปริมาณ 146,779 ตัน มูลค่าประมาณ 86.039 ล้านเหรียญสหรัฐฯ โดยปริมาณลดลง 46% และมูลค่าลดลง 44% เมื่อเทียบกับช่วงเดียวกันของปี 2568 ที่นำเข้า 271,230 ตัน มูลค่าประมาณ 154.758 ล้านเหรียญสหรัฐฯ

สำนักงานเกษตรต่างประเทศ (Foreign Agricultural Service: FAS) ประจำกรุงปักกิ่ง ของกระทรวงเกษตรสหรัฐอเมริกา (USDA Post) ได้เผยแพร่รายงานประมาณการดุลข้าว (Rice Balance Sheet) ฉบับล่าสุดของจีน โดยมีสาระสำคัญดังนี้

ด้านการผลิตข้าว USDA Post คาดว่า การผลิตข้าวของจีนในปีการตลาด 2569/70 (MY2026/27) จะทรงตัวเมื่อเทียบกับปีก่อน โดยได้รับแรงสนับสนุนจากพื้นที่เพาะปลูกที่คงที่และผลผลิตต่อไร่ที่เพิ่มขึ้นเล็กน้อย รายงานระบุว่า ผลผลิตข้าวในปีการตลาด 2568/69 (MY2025/26) ปรับเพิ่มขึ้นเล็กน้อยจากการที่ผลผลิตต่อไร่ดีขึ้น และในปีการตลาดใหม่ยังไม่มีปัจจัยที่บ่งชี้ว่าจะเกิดการเปลี่ยนแปลงอย่างมีนัยสำคัญของผลผลิต

โดยภาพรวม คาดว่าการผลิตภายในประเทศจะยังเพียงพอต่อการรองรับความต้องการด้านความมั่นคงทางอาหารของจีน แม้ว่าจะมีความกังวลเพิ่มขึ้นเกี่ยวกับสภาพอากาศในประเทศผู้ส่งออกข้าวรายสำคัญหลายประเทศก็ตาม

การบริโภคข้าว USDA Post ได้ปรับเพิ่มประมาณการการบริโภคข้าวของจีนในปีการตลาด 2569/70 ขึ้น 2 ล้านตัน สาเหตุสำคัญมาจากรัฐบาลจีนกลับมาเปิดประมูลข้าวสารในสต็อกรัฐบาลที่เก็บรักษาไว้เป็นเวลานาน (Aged Government Rice Stocks) เพื่อนำไปใช้เป็นวัตถุดิบอาหารสัตว์ตั้งแต่ช่วงปลายเดือนพฤษภาคม 2569 ซึ่งนับเป็นการเปิดประมูลลักษณะดังกล่าวครั้งแรกนับตั้งแต่เดือนกันยายน 2566

ข้าวที่ระบายออกจากสต็อกดังกล่าวคาดว่าจะเข้ามาทดแทนการใช้ข้าวโพดบางส่วนในการผลิตอาหารสัตว์ โดยเฉพาะในอุตสาหกรรมสัตว์ปีกที่กำลังขยายตัว ส่งผลให้การใช้ธัญพืชเพื่ออาหารสัตว์และการใช้คงเหลือ (Feed and Residual Use) ของจีนเพิ่มขึ้นเป็น 293 ล้านตัน

ทั้งนี้ คาดว่าจะมีข้าวเก่าประมาณ 2 ล้านตัน ถูกนำมาใช้ในสูตรอาหารสัตว์ เทียบกับช่วงสองปีที่ผ่านมาซึ่งแทบไม่มีการนำข้าวมาใช้ในภาคอาหารสัตว์เลย

การนำเข้าข้าว จีนคาดว่าจะนำเข้าข้าว 3.3 ล้านตัน ในปีการตลาด 2569/70 ลดลงจากประมาณการปรับปรุงของปี 2568/69 ที่ 4.0 ล้านตัน ซึ่งการนำเข้าที่ลดลงเป็นผลจากหลายปัจจัย ได้แก่ ราคาส่งออกข้าวของประเทศผู้ส่งออกรายสำคัญในเอเชียปรับตัวสูงขึ้น ต้นทุนปุ๋ยและเชื้อเพลิงเพิ่มขึ้นจากความตึงเครียดทางภูมิรัฐศาสตร์ในตะวันออกกลาง ความกังวลว่าปรากฏการณ์เอลนีโญที่คาดว่าจะเกิดขึ้นอาจส่งผลกระทบต่อผลผลิตของประเทศผู้ส่งออกข้าวรายใหญ่ ทำให้อุปทานข้าวโลกตึงตัวมากขึ้น

ดังนั้น แม้ว่าราคาข้าวภายในประเทศจีนยังคงอยู่ในระดับแข็งแกร่ง แต่คาดว่าข้าวนำเข้าจะมีความสามารถในการแข่งขันลดลง เนื่องจากราคาข้าวในตลาดโลกมีแนวโน้มปรับตัวสูงขึ้น

การส่งออกข้าว จีนยังคงคาดว่าจะส่งออกข้าวคุณภาพต่ำและข้าวเก่าเป็นหลัก เพื่อใช้เป็นเครื่องมือในการทยอยลดปริมาณสต็อกข้าวของรัฐบาล โดยตลาดส่งออกสำคัญ ได้แก่ โกตดิวัวร์ คิวบา ปาปัวนิวกินี เกาหลีใต้ ลิเบีย โดยข้าวที่ส่งออกส่วนใหญ่เป็นข้าวเกรดต่ำซึ่งจำหน่ายในราคาที่สามารถแข่งขันได้ มากกว่าจะเป็นข้าวคุณภาพสูง ทั้งนี้เพื่อช่วยลดภาระสต็อกภายในประเทศ พร้อมทั้งรักษาสมดุลของตลาด

การรับซื้อข้าว จีนสิ้นสุดฤดูการรับซื้อข้าวนาปีกลางและนาปีปลายเมื่อวันที่ 30 เมษายน 2569 มีปริมาณรับซื้อสะสมรวม 103 ล้านตัน โดยกว่า 90% ของปริมาณรับซื้อทั้งหมดเป็นการซื้อขายผ่านกลไกตลาด สะท้อนบทบาทของตลาดที่เพิ่มขึ้นในระบบการตลาดธัญพืชของจีน

สำหรับโครงการรับซื้อในราคาประกันขั้นต่ำ (Minimum Purchase Price: MSP) มีการดำเนินการเฉพาะใน มณฑลเฮยหลงเจียง มณฑลเหอหนาน และมณฑลหูหนาน โดยหน่วยงานของรัฐรับซื้อข้าวรวม 4.18 ล้านตัน เพื่อรักษาเสถียรภาพรายได้ของเกษตรกรในพื้นที่ดังกล่าว

ราคาข้าว ราคาข้าวภายในประเทศจีนยังคงอยู่ในระดับแข็งแกร่งตลอดปี 2569 โดยศูนย์ซื้อขายธัญพืชแห่งชาติของจีน (National Grain Trade Center) กลับมาเปิดประมูลข้าวภายใต้โครงการ MSP เมื่อวันที่ 31 มีนาคม 2569 มีข้าวออกประมูลจำนวน 600,000 ตัน อย่างไรก็ตาม สามารถจำหน่ายได้เพียง 47,600 ตัน หรือคิดเป็นอัตราการจำหน่ายเพียง 7.91% โดยราคาซื้อขายอยู่ระหว่าง 2,565 หยวน/ตัน (ประมาณ 377 ดอลลาร์สหรัฐ/ตัน) ถึง 2,805 หยวน/ตัน (ประมาณ 413 ดอลลาร์สหรัฐ/ตัน) โดยมีราคาเฉลี่ย 2,644 หยวน/ตัน (ประมาณ 389 ดอลลาร์สหรัฐ/ตัน)

รายงานระบุว่า ข้าวจาโปนิกา (Japonica Rice) ได้รับความต้องการค่อนข้างดี โดยเฉพาะในมณฑลเฮยหลงเจียง ในทางตรงกันข้าม ข้าวอินดิกา (Indica Rice) มียอดจำหน่ายค่อนข้างต่ำ เนื่องจากผู้ซื้อเห็นว่าราคาตั้งต้นยังไม่จูงใจ อีกทั้งยังกังวลเกี่ยวกับคุณภาพของข้าวเก่าและต้นทุนด้านโลจิสติกส์เพิ่มเติม

สต็อกข้าว จีนยังคงมีสต็อกข้าวภาครัฐในระดับสูง แม้ว่ารัฐบาลจะเริ่มทยอยลดปริมาณสต็อกผ่านการเปิดประมูลและการส่งออกอย่างต่อเนื่อง ซึ่งการกลับมาเปิดประมูลข้าวจากสต็อกในปี 2569 สะท้อนถึงความพยายามของรัฐบาลในการบริหารหมุนเวียนสต็อกให้มีประสิทธิภาพ ควบคู่กับการรักษาปริมาณสำรองเพื่อความมั่นคงทางอาหาร ขณะที่ความต้องการข้าวจาโปนิกาที่เพิ่มขึ้นสะท้อนถึงการยอมรับของตลาดในภาคตะวันออกเฉียงเหนือของจีน ขณะที่ข้าวอินดิกาเก่าซึ่งเก็บรักษาไว้เป็นเวลานานยังคงเผชิญกับอุปสงค์ที่อ่อนแอ

นอกจากนี้ การนำข้าวเก่าไปใช้ในภาคอาหารสัตว์ยังช่วยลดปริมาณสต็อกส่วนเกิน และช่วยลดต้นทุนการผลิตอาหารสัตว์ได้อีกทางหนึ่ง

การประมูลข้าว รัฐบาลจีนได้กลับมาเปิดดำเนินโครงการประมูลข้าวสำคัญ 2 โครงการในปี 2569 ได้แก่

1. การประมูลข้าวภายใต้โครงการรับซื้อในราคาประกันขั้นต่ำ (MSP) เริ่มเมื่อวันที่ 31 มีนาคม 2569 ซึ่งเร็วกว่าปีก่อนหนึ่งวัน พร้อมทั้งปรับลดราคาเริ่มต้นของข้าวอินดิกาและข้าวจาโปนิกาบางประเภท เพื่อกระตุ้นการเข้าร่วมประมูล

2. การประมูลข้าวเก่าเพื่อใช้เป็นอาหารสัตว์ เริ่มในช่วงปลายเดือนพฤษภาคม 2569 ซึ่งเป็นการกลับมาเปิดประมูลครั้งแรกนับตั้งแต่เดือนกันยายน 2566

การประมูลข้าวเก่าเพื่อใช้เป็นอาหารสัตว์ถือเป็นปัจจัยสำคัญที่ทำให้ USDA Post ปรับเพิ่มประมาณการการบริโภคข้าวของจีนในปีการตลาด 2569/70 เนื่องจากข้าวดังกล่าวถูกนำมาใช้ทดแทนข้าวโพดในสูตรอาหารสัตว์ พร้อมทั้งช่วยลดปริมาณข้าวเก่าที่สะสมอยู่ในคลังของรัฐบาล

นโยบายข้าว นโยบายข้าวของจีนในปีการตลาด 2569/70 ยังคงให้ความสำคัญกับ 3 เป้าหมายหลัก ได้แก่ การรักษาความมั่นคงทางอาหาร การรักษาระดับรายได้ของเกษตรกร และการบริหารจัดการสต็อกธัญพืชของรัฐบาลอย่างมีประสิทธิภาพ โดยรัฐบาลยังคงสนับสนุนการรักษาระดับผลผลิตผ่านการดูแลพื้นที่เพาะปลูกและการเพิ่มผลผลิตต่อไร่ ขณะเดียวกันก็ให้น้ำหนักกับกลไกตลาดในการรับซื้อผลผลิตมากขึ้น

ขณะที่โครงการรับซื้อในราคาประกันขั้นต่ำ (MSP) จะดำเนินการเฉพาะในพื้นที่ที่มีความจำเป็นต่อการพยุงรายได้เกษตรกร ส่วนการรับซื้อส่วนใหญ่ดำเนินการผ่านกลไกตลาด

ในด้านการบริหารสต็อก รัฐบาลเดินหน้าระบายข้าวเก่าผ่านการประมูลและการส่งออก พร้อมทั้งอนุญาตให้นำข้าวเก่าไปใช้ในอุตสาหกรรมอาหารสัตว์ เพื่อเพิ่มประสิทธิภาพการหมุนเวียนสต็อกและทดแทนการใช้ข้าวโพดบางส่วน มาตรการทั้งหมดนี้มีเป้าหมายเพื่อรักษาเสถียรภาพราคาข้าวภายในประเทศ คุ้มครองความมั่นคงด้านอาหาร และทยอยลดปริมาณสต็อกข้าวส่วนเกินของรัฐบาลในระยะยาว

ที่มา Oryza.com

เกาหลีใต้

องค์การการค้าเกษตร ประมง และอาหารของเกาหลีใต้ (Korea Agro-Fisheries & Food Trade Corporation: KAFTC) ได้จัดซื้อข้าวภายใต้โควตาภาษี (Tariff Rate Quota: TRQ) ครั้งที่ 5 ซึ่งปิดรับการประมูลเมื่อวันที่ 3 กรกฎาคม 2569 โดยสามารถจัดซื้อได้จำนวน 12,778 ตัน ตามประกาศบนเว็บไซต์ของหน่วยงาน

การประมูลครั้งนี้ประกอบด้วย 6 รายการ รวมปริมาณ 106,607 ตัน ครอบคลุมข้าวจากสหรัฐอเมริกาและจีน โดยมีเพียง 1 รายการ ที่สามารถตกลงซื้อขายได้สำเร็จ ขณะที่รายการที่เหลือไม่มีผู้ยื่นเสนอราคาหรือไม่สามารถทำสัญญาซื้อขายได้

ทั้งนี้ KAFTC ได้จัดซื้อข้าวกล้องเมล็ดสั้นจากจีน จำนวน 12,778 ตัน จากบริษัท Rovers Co., Ltd. ในราคาตันละ 882 ดอลลาร์สหรัฐ

ผลการประมูลมีรายละเอียดดังนี้

รายการ	แหล่งกำเนิด	ปริมาณประมูล (ตัน)	ผู้ชนะการประมูล	ราคาที่ประมูลได้
ข้าวกล้องเมล็ดสั้น	จีน	22,222	ไม่มีผู้ชนะการประมูล	
ข้าวกล้องเมล็ดสั้น	จีน	22,222	ไม่มีผู้ชนะการประมูล	
ข้าวกล้องเมล็ดสั้น	จีน	12,778	บริษัท Robus Co., Ltd.	882.00
ข้าวกล้องเมล็ดสั้น	จีน	6,051	ไม่มีผู้ชนะการประมูล	
ข้าวกล้องเมล็ดปานกลาง	สหรัฐอเมริกา	22,223	ไม่มีผู้ชนะการประมูล	
ข้าวกล้องเมล็ดปานกลาง	สหรัฐอเมริกา	11,111	ไม่มีผู้ชนะการประมูล	

ที่มา Oryza.com

อินเดีย

ราคาข้าวส่งออกของอินเดียปรับตัวสูงขึ้นเป็นสัปดาห์ที่สองติดต่อกัน หลังรัฐบาลปรับเพิ่ม ราคาขั้นต่ำ (Reserve Price) สำหรับการจำหน่ายข้าวภายใต้โครงการ Open Market Sale Scheme (OMSS) ประกอบกับความกังวลด้านอุปทานจากการเพาะปลูกที่ล่าช้า เนื่องจากสภาพอากาศแห้งแล้ง โดยข้าวนึ่ง 5% มีราคาเสนอขายอยู่ที่ 348-352 ดอลลาร์สหรัฐต่อตัน ซึ่งเพิ่มขึ้นอย่างมากจาก 340-345 ดอลลาร์สหรัฐต่อตันในสัปดาห์ที่แล้ว ข้าวขาว 5% ก็ปรับตัวสูงขึ้นเช่นกันเป็น 350-357 ดอลลาร์สหรัฐต่อตัน

นาย มูเคช เชน (Mukesh Jain) ผู้ส่งออกข้าวในเมืองไรปูร์ (Raipur) รัฐฉัตตีสครห์ (Chhattisgarh) กล่าวว่า การที่รัฐบาลปรับเพิ่มราคาขั้นต่ำของข้าวที่จำหน่ายภายใต้โครงการ OMSS ส่งผลให้ราคาข้าวในประเทศปรับตัวสูงขึ้น และทำให้ผู้ส่งออกจำเป็นต้องปรับเพิ่มราคาส่งออกตาม อย่างไรก็ตาม เขาระบุว่า ผู้ซื้อไม่ยอมรับราคาที่สูงขึ้นดังกล่าว ทำให้ความต้องการซื้อเพื่อการส่งออกอยู่ในระดับอ่อนแอมาก

ขณะที่ข้อมูลล่าสุดระบุว่า ณ วันที่ 5 กรกฎาคม 2569 เกษตรกรอินเดียปลูกข้าวฤดูนาปี (Kharif Rice) แล้วประมาณ 6 ล้านเฮกตาร์ ลดลงจาก 6.93 ล้านเฮกตาร์ ในช่วงเดียวกันของปีก่อน

ตามรายงานของ Rural Voice การส่งออกข้าวของอินเดียในเดือนมิถุนายน 2569 มีมูลค่า 1,000 ล้านดอลลาร์สหรัฐ เพิ่มขึ้น 16.48% เมื่อเทียบกับช่วงเดียวกันของปีก่อน ซึ่งอยู่ที่ 858.8 ล้านดอลลาร์สหรัฐ

การขยายตัวของการส่งออกข้าวมีส่วนสำคัญในการผลักดันการส่งออกสินค้ารวมของอินเดีย โดยการส่งออกสินค้าของประเทศในเดือนมิถุนายนมีมูลค่า 40.41 พันล้านดอลลาร์สหรัฐ เพิ่มขึ้น 15.5% เมื่อเทียบกับปีก่อน โดยได้รับแรงสนับสนุนจากการส่งออกสินค้าในหลายกลุ่ม ได้แก่ สินค้าวิศวกรรม อิเล็กทรอนิกส์ เคมีภัณฑ์ อัญมณี และเครื่องประดับ รวมทั้งข้าว

ในช่วง ไตรมาสแรกของปีงบประมาณ 2569/70 (เมษายน–มิถุนายน 2569) การส่งออกข้าวของอินเดียมีมูลค่ารวม 3.03 พันล้านดอลลาร์สหรัฐ เพิ่มขึ้น 4.36% จากช่วงเดียวกันของปีก่อน สะท้อนว่าความต้องการข้าวอินเดียในตลาดโลกยังคงอยู่ในระดับที่แข็งแกร่ง แม้ว่าสินค้าเกษตรหลายรายการจะมีผลการส่งออกที่แตกต่างกัน

ในบรรดาสินค้าเกษตร ข้าวยังคงเป็นหนึ่งในสินค้าที่มีผลการส่งออกโดดเด่นที่สุด ขณะที่สินค้าเกษตรอื่นหลายรายการกลับหดตัว

สำนักข่าว The Hindu Business Line รายงานว่า เมื่อต้นเดือนกรกฎาคม 2569 รัฐบาลอินเดียได้เปิดตัวโครงการ Rice Milling Transformation (RMT) เพื่อยกระดับคุณภาพข้าวที่แจกจ่ายผ่าน ระบบกระจายอาหารสาธารณะ (Public Distribution System: PDS) พร้อมทั้งลดต้นทุนด้านการจัดเก็บและการขนส่งของภาครัฐ

โครงการนี้ได้รับความเห็นชอบจาก คณะกรรมการคณะรัฐมนตรีด้านเศรษฐกิจ (Cabinet Committee on Economic Affairs: CCEA) โดยกำหนดให้ปรับลดสัดส่วนข้าวหัก ที่ยอมรับได้ในข้าวที่องค์การอาหารแห่งอินเดีย (Food Corporation of India: FCI) รับมอบจากโรงสี ดังนี้ ข้าวขาว ลดจาก 25% เหลือ 10% และข้าวนึ่ง ลดจาก 16% เหลือ 5%

มาตรการดังกล่าวมีขึ้นในช่วงที่รัฐบาลอินเดียมีสต็อกธัญพืชในคลังกลาง (Central Pool) อยู่ในระดับสูงเป็นประวัติการณ์ โดย ณ วันที่ 1 มิถุนายน 2569 มีปริมาณรวม 122.64 ล้านตัน ประกอบด้วย ข้าวสาร 68.34 ล้านตัน และข้าวเปลือก 42.84 ล้านตัน

รัฐบาลคาดว่าการเปิดโอกาสให้โรงสีนำข้าวเปลือกมาแปรรูปได้มากขึ้น พร้อมทั้งลดปริมาณข้าวหักที่ FCI ต้องรับคืน จะช่วยเพิ่มพื้นที่จัดเก็บได้เทียบเท่าประมาณ 4 ล้านตัน และช่วยลดต้นทุนด้านการขนส่ง เนื่องจากข้าวหักที่แยกออกจะถูกเก็บไว้ที่โรงสีเพื่อรอการจำหน่ายทอดตลาด แทนที่จะต้องขนส่งเข้าสู่คลังสินค้าของรัฐบาล

ภายใต้ระบบใหม่ โรงสีจะส่งมอบข้าวสาร 57 กิโลกรัม ที่มีสัดส่วนข้าวหักไม่เกิน 10% จากการสีข้าวเปลือกทุก 100 กิโลกรัม ขณะที่สามารถเก็บข้าวหักที่แยกออกได้ประมาณ 10 กิโลกรัม ซึ่งแนวทางดังกล่าวแตกต่างจากระบบเดิม ซึ่งโรงสีต้องส่งมอบข้าวสาร 67 กิโลกรัม ที่มีสัดส่วนข้าวหัก 25%

ข้าวหักที่แยกออกจะยังคงเป็นกรรมสิทธิ์ของรัฐบาล แต่จะเก็บไว้ภายในโรงสี และนำออกจำหน่ายผ่านการประมูลภายใต้โครงการจำหน่ายธัญพืชในตลาดเปิด (Open Market Sale Scheme: OMSS) โดยไม่ต้องขนส่งเข้าสู่คลังของรัฐบาลก่อน

โครงการ RMT พัฒนาต่อยอดจากโครงการนำร่องที่ดำเนินการในรัฐอานธรประเทศ (Andhra Pradesh) ซึ่งอนุญาตให้โรงสีเก็บข้าวหักไว้ พร้อมทั้งได้รับเงินจูงใจ 110 รูปีต่อควินทัล อย่างไรก็ตาม รูปแบบ RMT ที่นำมาใช้ทั่วประเทศได้เปลี่ยนวิธีการ โดยให้โรงสีเก็บข้าวหักไว้เพื่อรอการประมูลโดย FCI ในภายหลัง ส่งผลให้รัฐบาลไม่จำเป็นต้องรับซื้อหรือขนส่งข้าวหักเข้าสู่คลังสินค้าอีกต่อไป

การดำเนินงานระยะที่ 1 ในระยะแรกของโครงการ รัฐบาลได้จัดสรรข้าวสำหรับดำเนินการภายใต้มาตรฐานคุณภาพใหม่รวม 5 ล้านตัน ประกอบด้วย ข้าวขาว 3.75 ล้านตัน และข้าวนึ่ง 1.25 ล้านตัน

สำหรับการจัดสรรให้แต่ละรัฐมีดังนี้ รัฐปัญจาบ (Punjab) ข้าวขาวปริมาณที่จัดสรร 1.40 ล้านตัน, อานธรประเทศ (Andhra Pradesh) ข้าวขาว 1.05 ล้านตัน และข้าวนึ่ง 200,000 ตัน, หรยาณา (Haryana) ข้าวขาว 800,000 ตัน, ฉัตตีสครห์ (Chhattisgarh) ข้าวขาว 300,000 ตัน, มัธยประเทศ (Madhya Pradesh) ข้าวขาว 100,000 ตัน, โอดิศา (Odisha) ข้าวขาว 100,000 ตัน และข้าวนึ่ง 700,000 ตัน, เตลังคานา (Telangana) ข้าวนึ่ง 350,000 ตัน

ผลดีต่ออุตสาหกรรมเอทานอล โครงการดังกล่าวยังอาจเป็นประโยชน์ต่ออุตสาหกรรมการผลิตเอทานอลของอินเดีย โดยรัฐบาลมีแผนนำข้าวหักที่แยกไว้ในโรงสีออกประมูล โดยกำหนดราคาเริ่มต้น 20 รูปีต่อกิโลกรัม (ประมาณ 0.21 ดอลลาร์สหรัฐต่อกิโลกรัม) ซึ่งต่ำกว่าราคาที่ใช้ในโครงการจำหน่ายข้าวเพื่อผลิตเอทานอลของรัฐบาลที่ 23.20 รูปีต่อกิโลกรัม (ประมาณ 0.24 ดอลลาร์สหรัฐต่อกิโลกรัม)

ผู้ผลิตเอทานอลที่ซื้อข้าวหักผ่านการประมูลดังกล่าวจะสามารถลดต้นทุนวัตถุดิบในการผลิต และอาจช่วยเพิ่มอัตรากำไร เนื่องจากบริษัทการตลาดน้ำมันของรัฐ (Oil Marketing Companies: OMCs) รับซื้อเอทานอลที่ผลิตจากข้าวที่ซื้อจากตลาดเปิดในราคาที่สูงกว่าเอทานอลที่ผลิตจากข้าวภายใต้โครงการของรัฐบาล

ตามรายงานของ Rediff.com รัฐบาลอินเดียได้อนุมัติจัดสรรข้าวหักอีก 2 ล้านตัน จากสต็อกขององค์การอาหารแห่งอินเดีย (Food Corporation of India: FCI) เพื่อนำไปใช้ผลิตเอทานอลภายใต้โครงการส่งเสริมการใช้น้ำมันเชื้อเพลิงผสมเอทานอล E20

การจัดสรรเพิ่มเติมครั้งนี้ นอกเหนือจากข้าวหัก 5.2 ล้านตัน ที่ได้อนุมัติไว้ก่อนหน้านี้ ส่งผลให้ปริมาณข้าวหักที่จัดสรรเพื่อผลิตเอทานอลรวมเพิ่มขึ้นเป็น 7.2 ล้านตัน

FCI จะยังคงจำหน่ายข้าวหักให้แก่โรงงานผลิตเอทานอลในราคาสนับสนุน 2,320 รูปีต่อควินตัล (ประมาณ 24.21 ดอลลาร์สหรัฐต่อควินตัล) ไปจนถึงเดือนตุลาคม 2569 ก่อนจะปรับราคาเป็น 2,390 รูปีต่อควินตัล (ประมาณ 24.95 ดอลลาร์สหรัฐต่อควินตัล) ตั้งแต่เดือนพฤศจิกายน 2569 ถึงมิถุนายน 2570

แม้ว่าจะมีการปรับราคาเพิ่มขึ้น แต่ระดับราคาดังกล่าวยังต่ำกว่าต้นทุนทางเศรษฐกิจของ FCI ซึ่งประเมินไว้ที่ประมาณ 4,100 รูปีต่อควินตัล (ประมาณ 42.8 ดอลลาร์สหรัฐต่อควินตัล) อย่างมาก สะท้อนว่ารัฐบาลยังคงให้เงินอุดหนุนในระดับสูง แก่อุตสาหกรรมการผลิตเอทานอลจากธัญพืช

รัฐบาลอินเดียยืนยันว่า ข้าวที่นำไปใช้ผลิตเอทานอลเป็นข้าวส่วนเกินที่เหลือจากการสำรองไว้เพื่อรองรับโครงการความมั่นคงด้านอาหารของประเทศ (Food Security Programme) แล้ว จึงไม่กระทบต่อการจัดหาอาหารสำหรับประชาชน

นอกจากนี้ รัฐบาลยังระบุว่าปัจจุบันข้าวโพดมีสัดส่วนมากกว่า 40% ของวัตถุดิบที่ใช้ผลิตเอทานอลภายใต้โครงการผสมน้ำมัน E20 ทำให้การพึ่งพาข้าวเป็นวัตถุดิบลดลงเมื่อเทียบกับในอดีต

กระทรวงเกษตรและสวัสดิการเกษตรกรของอินเดีย (Ministry of Agriculture and Farmers Welfare) รายงานว่า การเพาะปลูกข้าวนาปี (Kharif Paddy) ของอินเดีย ณ วันที่ 13 กรกฎาคม 2569 ยังคงล่าช้ากว่าช่วงเดียวกันของปีก่อน โดยมีพื้นที่เพาะปลูกข้าว 11.469 ล้านเฮกตาร์ ลดลง 8.64% เมื่อเทียบกับ 12.553 ล้านเฮกตาร์ในช่วงเดียวกันของปีก่อน โดยสาเหตุหลักมาจากการมาถึงล่าช้าและการกระจายตัวของฝนฤดูมรสุมตะวันตกเฉียงใต้ที่ไม่สม่ำเสมอ

สำหรับพืชฤดูฝน (Kharif crops) ทุกชนิด ณ วันที่ 13 กรกฎาคม 2569 อินเดียมีพื้นที่เพาะปลูกรวม 63.269 ล้านเฮกตาร์ เทียบกับ 53.125 ล้านเฮกตาร์ ในช่วงเดียวกันของปีก่อน เพิ่มขึ้นประมาณ 19.1% สะท้อนว่าการเพาะปลูกพืชฤดูฝนโดยรวมเริ่มฟื้นตัว แม้ว่าการเพาะปลูกข้าวยังคงล่าช้ากว่าปีก่อน

ณ วันที่ 14 กรกฎาคม 2569 มรสุมตะวันตกเฉียงใต้ ซึ่งโดยปกติจะเริ่มตั้งแต่วันที่ 1 มิถุนายน ของทุกปี ได้แผ่ปกคลุมทั่วทั้งประเทศอินเดียแล้ว อย่างไรก็ตาม ปริมาณฝนยังคงกระจายตัวไม่สม่ำเสมอในแต่ละพื้นที่ โดยข้อมูลจากกรมอุตุนิยมวิทยาอินเดีย (India Meteorological Department: IMD) ระบุว่า ณ วันที่ 8 กรกฎาคม ปริมาณฝนสะสมทั่วประเทศยังต่ำกว่าค่าเฉลี่ยระยะยาว (Long Period Average: LPA) ประมาณ 15%

ที่มา Oryza.com

<u>ปากีสถาน</u>

ปากีสถานซึ่งเป็นหนึ่งในประเทศผู้ส่งออกข้าวรายสำคัญของฟิลิปปินส์ ได้ตั้งข้อสงสัยว่ารัฐบาลฟิลิปปินส์ดำเนินการตามกฎเกณฑ์การค้าระหว่างประเทศหรือไม่ จากกรณีที่มีแผนใช้มาตรการปกป้องการนำเข้า (Safeguard Measures) เพื่อจำกัดการนำเข้าข้าวและคุ้มครองเกษตรกรผู้ปลูกข้าวภายในประเทศ

ในการประชุมเบื้องต้นของคณะกรรมาธิการภาษี (Tariff Commission: TC) เมื่อวันที่ 10 กรกฎาคม 2569 นาง ฟารีฮา ข่าน (Fareeha Khan) เจ้าหน้าที่ด้านการค้าและการลงทุนของปากีสถาน กล่าวว่าเหตุผลที่ฟิลิปปินส์ใช้เป็นฐานในการเปิดการไต่สวนมาตรการปกป้องการนำเข้าข้าว อาจไม่สอดคล้องกับหลักเกณฑ์ขององค์การการค้าโลก (World Trade Organization: WTO)

โดยอ้างอิงผลการสอบสวนเบื้องต้นของกระทรวงเกษตรฟิลิปปินส์ (Department of Agriculture: DA) นางข่านระบุว่า ฟิลิปปินส์ยังไม่สามารถพิสูจน์ได้ว่าเกิดพัฒนาการที่ไม่อาจคาดการณ์ได้ (Unforeseen Developments) ซึ่งเป็นเงื่อนไขสำคัญสำหรับการใช้มาตรการปกป้องการนำเข้าตาม มาตรา 19 ของความตกลงทั่วไปว่าด้วยภาษีศุลกากรและการค้า ปี 1994 (GATT 1994)

ภายใต้มาตรา 19 ของ GATT 1994 สมาชิก WTO สามารถใช้มาตรการปกป้องการนำเข้าได้ เมื่อการนำเข้าที่เพิ่มขึ้นก่อให้เกิดหรือมีแนวโน้มก่อให้เกิดความเสียหายร้ายแรงต่ออุตสาหกรรมภายในประเทศ และการเพิ่มขึ้นดังกล่าวต้องเป็นผลจากเหตุการณ์ที่ไม่อาจคาดการณ์ได้

นางข่านกล่าวว่า องค์การการค้าโลกได้ยืนยันมาโดยตลอดว่า เงื่อนไขดังกล่าวเป็นข้อกำหนดทางกฎหมายที่จำเป็นสำหรับการใช้มาตรการปกป้องการนำเข้า แต่จากเอกสารการไต่สวนที่ได้รับ ยังไม่ปรากฏหลักฐานที่แสดงถึงการเกิดพัฒนาการที่ไม่อาจคาดการณ์ได้ตามที่มาตรา 19 ของ GATT 1994 กำหนด

คณะกรรมาธิการภาษีของฟิลิปปินส์อยู่ระหว่างการสอบสวนว่า ควรกำหนดมาตรการปกป้องการนำเข้าข้าวแบบถาวรหรือไม่ โดยการสอบสวนดังกล่าวอาศัยผลการตรวจสอบเบื้องต้นของกระทรวงเกษตร ซึ่งระบุว่าการนำเข้าข้าวที่เพิ่มขึ้นมีความเชื่อมโยงกับความเสียหายร้ายแรงต่ออุตสาหกรรมข้าวของประเทศ อย่างไรก็ตาม กระทรวงเกษตรยังไม่ได้เปิดเผยรายละเอียดของผลการสอบสวนดังกล่าวต่อสาธารณะ

ฝ่ายปากีสถานแย้งว่า การนำเข้าข้าวที่เพิ่มขึ้นไม่ได้เกิดจากเหตุการณ์ที่ไม่อาจคาดการณ์ได้ แต่เป็นผลโดยตรงจากการดำเนินนโยบายของรัฐบาลฟิลิปปินส์เอง

นางข่านกล่าวว่า การลดอัตราภาษีนำเข้าข้าวแบบ MFN (Most-Favored-Nation) จาก 35% เหลือ 15% เป็นการตัดสินใจเชิงนโยบายของรัฐบาลฟิลิปปินส์ และไม่สามารถถือเป็นพัฒนาการที่ไม่อาจคาดการณ์ได้ตามความหมายของ GATT 1994 ได้

ทั้งนี้ ประธานาธิบดี เฟอร์ดินานด์ มาร์กอส จูเนียร์ (Ferdinand Marcos Jr.) ได้ออกคำสั่งฝ่ายบริหาร (Executive Order) ฉบับที่ 62 เมื่อเดือนมิถุนายน 2567 เพื่อลดอัตราภาษีนำเข้าข้าวและสินค้าเกษตรหลายรายการ โดยมีเป้าหมายเพื่อรักษาเสถียรภาพด้านอุปทานอาหารภายในประเทศ

อย่างไรก็ตาม กลุ่มเกษตรกรเห็นว่าการลดภาษีดังกล่าวทำให้ข้าวนำเข้าราคาถูกหลั่งไหลเข้าสู่ตลาด ส่งผลให้ราคารับซื้อข้าวเปลือกภายในประเทศปรับลดลง

ข้อมูลจากสำนักงานอุตสาหกรรมพืช (Bureau of Plant Industry: BPI) ระบุว่า ในปี 2567 ซึ่งเป็นปีที่มาตรการลดภาษีมีผลบังคับใช้ ฟิลิปปินส์นำเข้าข้าวสูงเป็นประวัติการณ์ที่ 4.81 ล้านตัน และในปี 2569 คาดว่าปริมาณนำเข้าจะทำสถิติใหม่อีกครั้ง โดยในช่วง 6 เดือนแรกของปี ฟิลิปปินส์นำเข้าข้าวแล้ว 2.75 ล้านตัน

ด้านเวียดนามได้ร่วมแสดงความเห็น ซึ่งข้อมูล ณ วันที่ 18 มิถุนายน 2569 ระบุว่า ปากีสถานเป็นผู้ส่งออกข้าวรายใหญ่อันดับ 5 ของฟิลิปปินส์ โดยส่งออก 3,866 ตัน ขณะที่เวียดนามยังคงเป็นผู้ส่งออกรายใหญ่ที่สุด ด้วยปริมาณส่งออก 2.11 ล้านตัน

ในการประชุมเดียวกัน สำนักงานมาตรการเยียวยาทางการค้าของเวียดนาม (Trade Remedies Authority of Vietnam: TRAV) ระบุว่า ไม่ว่าฟิลิปปินส์จะใช้มาตรการปกป้องการนำเข้าชั่วคราวหรือถาวร จะต้องปฏิบัติให้สอดคล้องกับข้อกำหนดทั้งหมดของ GATT 1994

TRAV ยังเรียกร้องให้คณะกรรมาธิการภาษีแยกแยะความเสียหายที่เกิดจากการนำเข้าออกจากปัจจัยอื่นๆ ที่ส่งผลกระทบต่อตลาด เช่น สภาพอากาศที่ไม่เอื้ออำนวย ต้นทุนการผลิตที่สูงขึ้น นโยบายภายในประเทศ ภาวะเศรษฐกิจโดยรวม พร้อมทั้งขอให้พิจารณาผลกระทบในวงกว้างของมาตรการปกป้องการนำเข้า ทั้งต่อความมั่นคงด้านอาหารของผู้บริโภค อัตราเงินเฟ้อ และเสถียรภาพของตลาด

ตามกรอบเวลาที่กำหนด คณะกรรมาธิการภาษีของฟิลิปปินส์มีเป้าหมายสรุปผลการสอบสวนภายในเดือนกันยายน 2569 หากเห็นว่ามีเหตุอันสมควรในการใช้มาตรการปกป้อง ก็จะเสนอแนะให้กระทรวงเกษตรดำเนินมาตรการช่วยเหลืออุตสาหกรรมข้าวภายในประเทศ

ภายใต้พระราชบัญญัติมาตรการปกป้องการนำเข้า (Republic Act No. 8800: Safeguard Measures Act) รัฐบาลฟิลิปปินส์สามารถใช้มาตรการต่างๆ เช่น การเรียกเก็บภาษีนำเข้าเพิ่มเติม หรือการกำหนดโควตาปริมาณนำเข้า เพื่อบรรเทาความเสียหายและช่วยเหลืออุตสาหกรรมภายในประเทศที่ได้รับผลกระทบจากการนำเข้าที่เพิ่มขึ้น

ที่มา Oryza.com

<u>บังคลาเทศ</u>

ราคาข้าวบังกลาเทศยังคงอยู่ในระดับสูง แม้ว่ารัฐบาลจะมีสต็อกข้าวในระดับเพียงพอ เนื่องจากตลาดกังวลว่าปัญหาน้ำท่วมฉับพลันอาจทำให้ผลผลิตเสียหายเพิ่มเติม โดยในปีนี้ น้ำท่วมก่อนฤดูมรสุมได้สร้างความเสียหายต่อผลผลิตข้าวแล้วมากกว่า 200,000 ตัน ขณะที่คลังสำรองของรัฐบาลมีข้าวมากกว่า 1.8 ล้านตัน

ด้านสำนักข่าว Jagonews รายงานว่า สต็อกธัญพืชของภาครัฐบังกลาเทศเพิ่มขึ้นแตะ 2.262 ล้านตัน ซึ่งเป็นระดับสูงสุดเป็นประวัติการณ์ของประเทศ สะท้อนถึงผลสำเร็จของการรับซื้อผลผลิตโดยภาครัฐและการเสริมสร้างความมั่นคงทางอาหาร โดยสต็อกดังกล่าวประกอบด้วย ข้าวสาร 1.805 ล้านตัน ข้าวเปลือก 195,161 ตัน และข้าวสาลี 330,205 ตัน โดยปริมาณสต็อกข้าวสาร อยู่ในระดับสูงสุดนับตั้งแต่มีการบันทึกข้อมูล

ขณะที่การรับซื้อผลผลิตฤดูโบโรคืบหน้าอย่างต่อเนื่อง โดยโครงการรับซื้อผลผลิตข้าวฤดู โบโร (Boro) ของรัฐบาล ซึ่งจะดำเนินการไปจนถึงวันที่ 31 สิงหาคม 2569 มีความคืบหน้าเป็นอย่างดี จนถึงปัจจุบัน รัฐบาลรับซื้อแล้วประกอบด้วย ข้าวนึ่ง 818,593 ตัน ข้าวขาว (Atap Rice) หรือข้าวสารที่ไม่ได้ผ่านกระบวนการนึ่ง 58,742 ตัน และข้าวเปลือก 304,300 ตัน ซึ่งภายในสิ้นสุดฤดูกาลรับซื้อ รัฐบาลตั้งเป้ารับซื้อรวม ข้าวนึ่ง 1.20 ล้านตัน ข้าวขาว 100,000 ตัน ข้าวเปลือก 500,000 ตัน

ด้านสต็อกที่มีปริมาณสูงช่วยเสริมความมั่นคงทางอาหาร ซึ่งเจ้าหน้าที่ของรัฐบาลระบุว่า ปริมาณสต็อกที่เพิ่มขึ้นจนทำสถิติสูงสุด ส่งผลให้คลังสินค้าของรัฐบาลเกือบเต็มทั้งหมด และเหลือพื้นที่จัดเก็บว่างเพียงเล็กน้อย

สต็อกข้าวในระดับสูงมีส่วนสำคัญในการรักษาเสถียรภาพราคาข้าวภายในประเทศ โดยทางการยืนยันว่าในขณะนี้ยังไม่มีความจำเป็นต้องนำเข้าข้าว และยังไม่มีความกังวลเกี่ยวกับสถานการณ์ความมั่นคงทางอาหารในระยะใกล้

นักเศรษฐศาสตร์ให้ความเห็นว่า ปริมาณสต็อกธัญพืชในปัจจุบันสูงกว่าระดับสต็อกสำรองฉุกเฉินที่แนะนำไว้ที่ 1.3 ล้านตันอย่างมาก ทำให้รัฐบาลมีความยืดหยุ่นมากขึ้นในการขยายโครงการแจกจ่ายอาหารและมาตรการคุ้มครองทางสังคม (Social Safety Net Programs) หากมีความจำเป็น

หนังสือพิมพ์ The Daily Star รายงานว่า บังกลาเทศมีผลผลิต ข้าวฤดูอามาน (Aman Rice) ในปีงบประมาณ 2568/69 สูงเป็นประวัติการณ์ที่ 17.3 ล้านตัน เพิ่มขึ้น 5.11% จาก 16.5 ล้านตัน ในปีก่อน

ผลผลิตที่เพิ่มขึ้นเป็นสถิติใหม่มีปัจจัยสำคัญมาจากการเพิ่มขึ้นของผลผลิตต่อไร่และการขยายพื้นที่เพาะปลูกข้าวพันธุ์ให้ผลผลิตสูง (High-Yielding Varieties: HYV) และพันธุ์ลูกผสม (Hybrid) โดยได้รับแรงสนับสนุน

จากสภาพอากาศที่เอื้ออำนวย การใช้เมล็ดพันธุ์คุณภาพดี และการใช้ปุ๋ยอย่างเหมาะสม ทั้งนี้ ข้าวฤดูอามานคิดเป็นประมาณ 40% ของผลผลิตข้าวทั้งหมดของบังกลาเทศในแต่ละปี

ข้าวฤดูอามานเป็นข้าวฤดูมรสุมที่สำคัญที่สุดชนิดหนึ่งของบังกลาเทศ โดยจะเริ่มปักดำในช่วงเดือนกรกฎาคม-สิงหาคม ซึ่งอาศัยน้ำฝนจากฤดูมรสุมเป็นหลัก และเก็บเกี่ยวในช่วงเดือนพฤศจิกายน-ธันวาคม ข้าวอามานเป็นพืชข้าวที่มีพื้นที่เพาะปลูกมากที่สุดของประเทศ และมีปริมาณผลผลิตเป็นอันดับสองรองจาก ข้าวฤดูโบโร (Boro Rice)

ในปีงบประมาณ 2568/69 พื้นที่เพาะปลูกข้าวอามานให้ผลผลิตสูงเพิ่มขึ้น 3% จากปีก่อน เป็น 4.65 ล้านเฮกตาร์ ขณะที่พื้นที่เพาะปลูกข้าวอามานพันธุ์ลูกผสมเพิ่มขึ้น 5% เป็น 362,000 เฮกตาร์ ในทางตรงกันข้าม พื้นที่เพาะปลูกข้าวอามานพันธุ์พื้นเมืองและพันธุ์หว่านแบบดั้งเดิมลดลง

ผลผลิตข้าวอามานที่เพิ่มขึ้นสามารถชดเชยการลดลงของผลผลิตข้าวฤดูออส (Aus Rice) ซึ่งลดลง 3% ในปีงบประมาณ 2568/69 ได้อย่างเต็มที่ ส่งผลให้ผลผลิตรวมของข้าวออสและข้าวอามาน เพิ่มขึ้น 4% จากปีก่อน อยู่ที่ 20 ล้านตัน

อย่างไรก็ตาม สำนักงานสถิติบังกลาเทศ (Bangladesh Bureau of Statistics: BBS) ยังไม่ได้ประกาศประมาณการผลผลิต ข้าวโบโร (Boro Rice) ซึ่งเป็นข้าวฤดูการผลิตที่มีผลผลิตมากที่สุดของประเทศ

ที่มา Oryza.com

อิหร่าน

สำนักข่าว bne IntelliNews รายงานว่า อิหร่านได้ระงับมาตรการห้ามนำเข้าข้าวตามฤดูกาลประจำปี 2569 โดยอนุญาตให้มีการนำเข้าข้าวและดำเนินพิธีการศุลกากรได้จนถึงปลายเดือนพฤศจิกายน แทนการจำกัดการนำเข้าในช่วงฤดูเก็บเกี่ยวผลผลิตภายในประเทศ

การตัดสินใจดังกล่าวสะท้อนถึงการปรับเปลี่ยนนโยบายของรัฐบาล จากเดิมที่มุ่งคุ้มครองเกษตรกรผู้ปลูกข้าวภายในประเทศ มาเป็นการให้ความสำคัญกับการเสริมสร้างความมั่นคงด้านอาหารและควบคุมภาวะเงินเฟ้อ หลังจากการนำเข้าข้าวจากอินเดียได้รับผลกระทบ และเกิดความกังวลเกี่ยวกับปริมาณข้าวสำรองภายหลังความขัดแย้งล่าสุดกับอิสราเอลและสหรัฐอเมริกา

แม้ว่ากลุ่มผู้ผลิตข้าวจะเห็นว่าควรคงมาตรการห้ามนำเข้าตามฤดูกาลไว้ โดยให้เหตุผลว่าปัจจุบันอิหร่านมีสต็อกข้าวเพียงพอ ประกอบกับคาดว่าผลผลิตข้าวภายในประเทศจะมีประมาณ 2 ล้านตัน แต่รัฐบาลยืนยันว่าการเปิดให้นำเข้าข้าวอย่างต่อเนื่องมีความจำเป็น เพื่อฟื้นฟูปริมาณข้าวสำรองของประเทศและรักษาเสถียรภาพของตลาดข้าวภายในประเทศ

ที่มา Oryza.com

เคนย่า

สำนักข่าว Platts ซึ่งเป็นส่วนหนึ่งของ S&P Global Commodity Insights รายงานว่า รัฐบาลเคนยาได้ยกเว้นภาษีนำเข้าข้าว ซึ่งอาจหนุนความต้องการข้าวอินเดีย ขณะที่ผู้ส่งออกปากีสถานมีมุมมองแตกต่างกัน โดยมีประเด็นสำคัญดังนี้

• *เคนยาอนุญาตให้นำเข้าข้าวขาวชั้น 1 โดย ยกเว้นอากรนำเข้า ปริมาณ 490,000 ตัน จนถึงวันที่ 30 พฤศจิกายน 2569*

• *ราคาส่งออก ข้าวขาว 5% ของอินเดีย ต่ำกว่าของปากีสถานประมาณ 62 ดอลลาร์สหรัฐต่อตัน*

• *ผู้ส่งออกปากีสถานที่มีสต็อกข้าวเสียภาษีนำเข้าไว้แล้วในเคนยา อาจเผชิญผลขาดทุน*

ผู้ค้า ผู้ส่งออก และแหล่งข่าวในตลาดให้สัมภาษณ์กับ Platts ซึ่งเป็นส่วนหนึ่งของ S&P Global Commodity Insights ว่า นโยบายยกเว้นอากรนำเข้าข้าวของเคนยา มีแนวโน้มจะช่วยกระตุ้นความต้องการนำเข้าข้าวจากอินเดียและเพิ่มโอกาสการส่งออกของอินเดีย ขณะที่ผู้ประกอบการในปากีสถานมีมุมมองที่แตกต่างกัน โดยบางส่วนเห็นว่าผลกระทบจะมีจำกัด เนื่องจากราคาข้าวของปากีสถานยังอยู่ในระดับสูง

เมื่อวันที่ 6 กรกฎาคม 2569 รัฐมนตรีว่าการกระทรวงเกษตรและการพัฒนาปศุสัตว์ของเคนยา (Kenya's Cabinet Secretary for Agriculture and Livestock Development) ได้ออกประกาศให้ ข้าวขาวชั้น 1 (Grade 1 Milled White Rice) ปริมาณ 490,000 ตัน สามารถนำเข้าประเทศได้โดยได้รับยกเว้นอากรนำเข้าจนถึงวันที่ 30 พฤศจิกายน 2569

ผู้ส่งออกรายหนึ่งในรัฐคุชราตของอินเดียกล่าวว่า รัฐบาลเคนยามีเป้าหมายหลักเพื่อรักษาเสถียรภาพราคาข้าวภายในประเทศ โดยราคาข้าวในเคนยาปรับลดลงแล้วประมาณ 15–20% ส่งผลให้ผู้นำเข้าที่ซื้อข้าวในเดือนมิถุนายนต้องเผชิญแรงกดดัน เนื่องจากได้ชำระอากรนำเข้าในอัตราประมาณ 220 ดอลลาร์สหรัฐต่อตัน

ในปีนี้ อินเดียและปากีสถานเป็นผู้ส่งออกข้าวรายสำคัญของเคนยา โดยข้อมูลประมาณการล่าสุดของ S&P Global CERA ระบุว่า ในช่วง 5 เดือนแรกของปี 2569 ปากีสถานส่งออกข้าวไปเคนยา 241,928 ตัน ส่วนอินเดียส่งออกข้าวไปเคนยา 234,727 ตัน

การตัดสินใจของเคนยาเกิดขึ้นในช่วงที่หลายประเทศในภูมิภาคแอฟริกาตะวันออกกำลังเผชิญความกังวลเกี่ยวกับสภาพอากาศ ซึ่งอาจส่งผลกระทบต่อผลผลิตข้าว โดยเฉพาะจากการพัฒนาของปรากฏการณ์เอลนีโญ (El Niño)

ผู้ค้ารายหนึ่งในเมืองคุรุคราม (Gurgaon) ประเทศอินเดีย กล่าวว่า ภูมิภาคแอฟริกาตะวันออกกำลังเผชิญกับสภาพอากาศร้อนจัด และมีความเป็นไปได้ที่ผลผลิตข้าวเปลือกจะได้รับผลกระทบจากเอลนีโญ จึงเป็นเหตุผลที่รัฐบาลเคนยาตัดสินใจยกเว้นภาษีนำเข้า

ผู้ส่งออกอินเดียส่วนใหญ่เห็นตรงกันว่า มาตรการดังกล่าวจะเป็นปัจจัยบวกต่อการส่งออกข้าวของอินเดียและจะช่วยกระตุ้นความต้องการจากตลาดเคนยา โดยผู้ค้ารายหนึ่งในกรุงนิวเดลีระบุว่า แม้ตลาดเคนยาจะเป็นตลาดที่ปากีสถานครองส่วนแบ่งสูง แต่ด้วยราคาข้าวของปากีสถานที่สูงกว่าอินเดียในปัจจุบัน จึงมีโอกาสที่ผู้นำเข้าเคนยาจะหันมาซื้อข้าวอินเดียเพิ่มขึ้น

ข้อมูลของ Platts ณ วันที่ 10 กรกฎาคม 2569 ระบุว่า ข้าวขาว 5% ของอินเดียอยู่ที่ 350 ดอลลาร์สหรัฐต่อตัน (FOB) ซึ่งต่ำกว่าราคาของข้าวขาว 5% ของปากีสถานอยู่ประมาณ 62 ดอลลาร์สหรัฐต่อตัน

อย่างไรก็ตาม ผู้ค้ารายดังกล่าวมองว่า การส่งออกในระยะแรกอาจเติบโตอย่างค่อยเป็นค่อยไป เนื่องจากค่าระวางตู้คอนเทนเนอร์ยังอยู่ในระดับสูง ทำให้การส่งออกแบบเรือเทกอง (Breakbulk) มีความคุ้มค่ามากกว่า และมีเพียงบริษัทขนาดใหญ่เท่านั้นที่สามารถดำเนินการได้

ขณะที่ผู้ประกอบการในปากีสถานมีความคิดเห็นที่หลากหลายต่อมาตรการดังกล่าว โดยผู้ส่งออกรายหนึ่งระบุว่า นโยบายนี้จะทำให้ผู้ส่งออกและผู้ถือครองสต็อกข้าวของปากีสถานในเคนยาได้รับผลกระทบ เนื่องจากสต็อกที่มีอยู่ได้ชำระภาษีนำเข้าไปแล้ว ทำให้ต้นทุนสูงกว่าราคาตลาดในปัจจุบัน และอาจประสบภาวะขาดทุน

อย่างไรก็ตาม เขามองว่าผู้ส่งออกที่จะเริ่มส่งมอบ ผลผลิตฤดูใหม่ในเดือนสิงหาคม จะมีโอกาสเริ่มต้นการแข่งขันใหม่ภายใต้ต้นทุนที่สอดคล้องกับตลาด ในทางกลับกัน ผู้ส่งออกรายหนึ่งในเมืองการาจีเห็นว่า ผลกระทบต่อการส่งออกของปากีสถานอาจมีไม่มาก เนื่องจากผู้นำเข้าในเคนยาจะยังคงเลือกซื้อข้าวจากแหล่งที่มีราคาสามารถแข่งขันได้ทั่วโลก

ทั้งนี้ กระทรวงเกษตรสหรัฐฯ (USDA) คาดการณ์ว่า เคนยาจะนำเข้าข้าวประมาณ 800,000 ตัน ในปีการตลาด 2569/70 (2026/27) ขณะเดียวกัน สมาคมชาวนาข้าวอาเฮโร (Ahero Rice Farmers Association) ได้เรียกร้องให้รัฐบาลเปิดเผยรายละเอียดของนโยบายยกเว้นอากรนำเข้าอย่างโปร่งใส โดยระบุว่า เกษตรกรไม่ได้มีส่วนร่วมในกระบวนการตัดสินใจ ตามรายงานของสื่อท้องถิ่นเมื่อวันที่ 9 กรกฎาคม 2569

รายงานยังระบุว่า เนื่องจากมาตรการยกเว้นภาษีนำเข้าข้าวอาจส่งผลกระทบต่อพื้นที่เพาะปลูกข้าวของประเทศ ประเด็นดังกล่าวจะเข้าสู่การพิจารณาของศาลสูงเคนยา (High Court) หลังวันที่ 20 กรกฎาคม 2569

ที่มา Oryza.com

เซเนกัล

สำนักข่าว BIGMINT รายงานว่า รัฐบาลเซเนกัลประกาศระงับการออกใบรับรองการนำเข้าอาหาร (Déclaration d'Importation de Produits Alimentaires: DIPA) สำหรับข้าวเป็นเวลา 1 เดือน โดยมีผลตั้งแต่วันที่ 8 กรกฎาคม 2569 เพื่อสนับสนุนการจำหน่ายข้าวที่ผลิตในประเทศและลดแรงกดดันจากการนำเข้า

มาตรการดังกล่าวเป็นการดำเนินนโยบายต่อเนื่องจากการระงับการนำเข้าข้าวที่เคยประกาศใช้ในเดือนพฤศจิกายน 2568 สะท้อนถึงความพยายามของรัฐบาลในการเสริมสร้างความเข้มแข็งให้กับตลาดข้าวภายในประเทศอย่างต่อเนื่อง

ตามการประเมินของสำนักงานพัฒนาและใช้ประโยชน์พื้นที่ลุ่มแม่น้ำเซเนกัล (Société d'Aménagement et d'Exploitation des Terres du Delta du Fleuve Sénégal et des Vallées du Fleuve Sénégal et de la Falémé: SAED) ปัจจุบันโรงสีข้าวมีสต็อกข้าวสารคงเหลือประมาณ 37,000 ตัน ทำให้รัฐบาลจำเป็นต้องออกมาตรการเพื่อเร่งการระบายสต็อก

การจำกัดการนำเข้าครั้งนี้เป็นส่วนหนึ่งของยุทธศาสตร์ที่มุ่งสร้างโอกาสทางการตลาดให้แก่ผู้ผลิตและผู้แปรรูปข้าวในประเทศ พร้อมทั้งลดการพึ่งพาการนำเข้าข้าวจากต่างประเทศ

นอกจากการระงับการนำเข้าชั่วคราวแล้ว รัฐบาลเซเนกัลยังเตรียมนำกลไกกำกับดูแลตลาดรูปแบบใหม่มาใช้ โดยกำหนดให้ผู้นำเข้าจะต้องรับซื้อข้าวที่ผลิตในประเทศตามปริมาณที่รัฐบาลกำหนดก่อนจึงจะได้รับอนุญาตให้นำเข้าข้าวเพิ่มเติม

มาตรการดังกล่าวมีเป้าหมายเพื่อ เพิ่มความต้องการซื้อข้าวที่ผลิตในประเทศ ผลักดันให้ข้าวภายในประเทศเข้าสู่ช่องทางการจำหน่ายหลัก และเพิ่มขีดความสามารถในการแข่งขันของข้าวท้องถิ่นกับข้าวนำเข้าที่มีราคาต่ำกว่า

นอกจากนี้ รัฐบาลยังได้กำหนด ราคารับซื้อข้าวภายในประเทศไว้ที่ 280 ฟรังก์เซฟา (CFA) ต่อกิโลกรัม พร้อมให้เงินอุดหนุนแก่โรงสีข้าว 50 ฟรังก์เซฟา (CFA) ต่อกิโลกรัม เพื่อลดต้นทุนการแปรรูปและเพิ่มความสามารถในการแข่งขันของข้าวในประเทศ

อย่างไรก็ตาม แม้ว่ารัฐบาลจะเดินหน้าส่งเสริมการผลิตข้าวภายในประเทศอย่างต่อเนื่อง แต่ข้าวนำเข้ายังคงเป็นแหล่งอุปทานหลักของเซเนกัล สะท้อนว่าประเทศยังคงต้องพึ่งพาการนำเข้าข้าวในระดับสูง

ตามการคาดการณ์ของกระทรวงเกษตรสหรัฐฯ (USDA) ในปีการผลิต 2569/70 (MY 2026/27) ผลผลิตข้าวสารของเซเนกัลคาดว่าจะอยู่ที่ประมาณ 800,000 ตัน ขณะที่การบริโภคข้าวคาดว่าจะอยู่ที่เกือบ 2.35 ล้านตัน ส่งผลให้ประเทศยังคงมีช่องว่างระหว่างผลผลิตกับความต้องการบริโภค (Supply Gap) ในระดับสูง USDA จึงคาดการณ์ว่า การนำเข้าข้าวของเซเนกัลในปีการผลิต 2569/70 จะเพิ่มขึ้น 7.69% จากปีก่อน เป็นประมาณ 1.4 ล้านตัน

มาตรการระงับการออกใบอนุญาตนำเข้าข้าวชั่วคราวของเซเนกัล คาดว่าจะช่วยพยุงราคาข้าวภายในประเทศและเร่งการระบายสต็อกข้าวของโรงสีในระยะสั้น ในนอีกด้านหนึ่ง มาตรการดังกล่าวอาจทำให้ความต้องการนำเข้าจากประเทศผู้ส่งออกหลัก เช่น อินเดีย ไทย และเวียดนาม ชะลอลงชั่วคราว ส่งผลกระทบต่อโอกาสการส่งออกในระยะสั้น

อย่างไรก็ตาม เนื่องจากเซเนกัลยังคงมีช่องว่างระหว่างผลผลิตและการบริโภคอยู่ในระดับสูง ประเทศจึงยังจำเป็นต้องพึ่งพาการนำเข้าข้าวในระยะกลางถึงระยะยาว ดังนั้น โอกาสทางการส่งออกของประเทศผู้ส่งออกข้าวรายสำคัญของโลกจึง คาดว่าจะยังคงได้รับผลกระทบในวงจำกัด และยังมีแนวโน้มรักษาตลาดส่งออกในเซเนกัลได้ต่อไป

สำนักงานส่งเสริมการค้าในต่างประเทศ ณ กรุงอาบูจา รายงานว่า ในการประชุมเมื่อวันพุธที่ 8 กรกฎาคม 2569 ณ กระทรวงอุตสาหกรรมและการค้า ผู้มีส่วนได้ส่วนเสียหลักในภาคการผลิตข้าวได้ลงมติเห็นชอบมาตรการต่างๆ ที่ออกแบบมาเพื่อส่งเสริมการตลาดข้าวที่ผลิตในเซเนกัล พร้อมทั้งลดการพึ่งพาการนำเข้า

การประชุมซึ่งมี ดร. เซริญญ์ เกเย ดิออป รัฐมนตรีว่าการกระทรวงอุตสาหกรรมและการค้า เป็นประธาน ได้รวบรวมผู้แทนจากสำนักนายกรัฐมนตรี กระทรวงที่เกี่ยวข้อง หน่วยงานพัฒนาข้าวของเซเนกัล (SAED) องค์กรการค้า และผู้แทนจากภาคอุตสาหกรรม โดยมุ่งเน้นสามประเด็นหลัก ได้แก่ การกำกับดูแลตลาด การสนับสนุนโรงสีข้าว และการตรวจสอบการตลาดที่เข้มข้นขึ้น มาตรการสำคัญคือการระงับการออกใบแจ้งการนำเข้าสินค้าอาหาร (DIPA) ทันทีเป็นเวลาหนึ่งเดือน การตัดสินใจนี้มีจุดมุ่งหมายเพื่อจำกัดการนำเข้าข้าวเพื่อสร้างพื้นที่ทางการตลาดให้กับผลผลิตภายในประเทศมากขึ้น และรัฐบาลยังได้นำกลไกใหม่มาใช้ในการกำหนดโควตาการนำเข้าในอนาคต ผู้ประกอบการจะต้องพิสูจน์ว่าได้ซื้อข้าวที่ผลิตในประเทศในปริมาณที่กำหนดก่อนจึงจะได้รับอนุญาตให้นำเข้าใหม่ได้

นอกจากนี้ ทางการยังได้ตัดสินใจใช้หลักการในการกระจายข้าวขาวที่มีอยู่ 37,000 ตัน ตามการประมาณการของ SAED ให้แก่ผู้นำเข้าต่างๆ ในขณะเดียวกัน คาดว่าโรงสีข้าวจะแปรรูปข้าวขาวได้ 64,000 ตันในฤดูกาลถัดไป ซึ่งเป็นสัญญาณของการเพิ่มขึ้นของผลผลิตภายในประเทศ เพื่อเสริมสร้างความสามารถในการแข่งขันของข้าวเซเนกัล ราคาซื้อจากผู้นำเข้าถูกกำหนดไว้ที่ 280 ฟรังก์เซฟาต่อกิโลกรัม หน่วยแปรรูปจะได้รับเงินอุดหนุน 50 ฟรังก์เซฟาต่อกิโลกรัม เพื่อลดต้นทุนการผลิตและการแปรรูป กระทรวงเศรษฐกิจและการคลังจะเป็นผู้รับผิดชอบค่าใช้จ่ายด้านงบประมาณของมาตรการนี้

นอกเหนือจากด้านการเงินแล้ว รัฐบาลยังตั้งใจที่จะแก้ไขปัญหาด้านอุปสงค์ โดยจะมีการเปิดตัวแคมเปญระดับชาติเพื่อส่งเสริมข้าวที่ผลิตในประเทศเร็วๆ นี้ เพื่อกระตุ้นให้ผู้บริโภคให้ความสำคัญกับผลผลิตในประเทศ และคาดว่าจะเริ่มจำหน่ายสินค้าโดยผู้ประกอบการในสัปดาห์หน้า ในขณะเดียวกัน การจัดซื้อโดยกระทรวง หน่วยงาน

ราชการ และสถาบันสาธารณะ จะอยู่ภายใต้การตรวจสอบอย่างเข้มงวดเพื่อให้แน่ใจว่าข้าวที่ผลิตในเซเนกัลจะได้รับความสำคัญเป็นอันดับแรก

เพื่อให้การดำเนินการตามมติเหล่านี้มีประสิทธิภาพ คณะกรรมการที่ติดตามการตลาดข้าวที่ผลิตในประเทศจะประชุมทุกสัปดาห์และส่งรายงานต่อหน่วยงานที่เกี่ยวข้องเป็นประจำ ผ่านกลไกนี้ รัฐบาลตั้งใจที่จะเร่งการจำหน่ายสินค้าคงคลัง ให้การสนับสนุนอย่างยั่งยืนแก่ผู้ผลิต และเสริมสร้างเส้นทางของเซเนกัลไปสู่ความมั่นคงทางอาหารที่มากขึ้น

ทั้งนี้ เซเนกัลเป็นประเทศคู่ค้าที่สำคัญของไทยมาอย่างยาวนานกว่า 30 ปี โดยเฉพาะสินค้าข้าว ซึ่งในปี 2565-2566 ติดกลุ่ม 1 ใน 10 ของตลาดส่งออกข้าวไทย โดยไทยส่งออกข้าวไปเซเนกัลประมาณกว่า 200,000 ตัน/ปี ซึ่งประมาณกว่าร้อยละ 80 เป็นข้าวหอมมะลิไทย ในช่วง 2 ปีที่ผ่านมาประเทศเซเนกัลได้มีการกำหนดมาตรการการนำเข้าข้าวและมีการควบคุมอย่างใกล้ชิด โดยยึดหลักการพยุงราคาข้าวในประเทศเป็นสำคัญ ผู้นำเข้าต้องปฏิบัติตามกฎเกณฑ์หลัก ทั้งด้านการขออนุญาต ภาษี และมาตรฐานสินค้า อีกทั้ง ผู้ส่งออกจำเป็นต้องตรวจสอบประกาศความเคลื่อนไหวทางนโยบายอย่างสม่ำเสมอ เนื่องจากรัฐบาลมีการปรับเปลี่ยนระยะเวลาการระงับการนำเข้าตามสถานการณ์ผลผลิตและราคาในประเทศอย่างต่อเนื่อง

ที่มา Oryza.com และสำนักงานส่งเสริมการค้าในต่างประเทศ ณ กรุงอาบูจา

สหภาพยุโรป

หนังสือพิมพ์ The Times รายงานว่า รัฐบาลอิตาลีเพิ่มความเข้มข้นในการสนับสนุนอุตสาหกรรมข้าวภายในประเทศ โดยรัฐมนตรีว่าการกระทรวงเกษตรได้เรียกร้องให้ผู้บริโภคเลือกซื้อข้าวที่ผลิตในอิตาลี แทนข้าวนำเข้า พร้อมระบุว่าตลาดกำลังเผชิญกับ "การรุกอย่างหนักของข้าวจากต่างประเทศ" ซึ่งสร้างแรงกดดันต่อเกษตรกรผู้ปลูกข้าวของอิตาลี

อิตาลีเป็นผู้ผลิตข้าวรายใหญ่ที่สุดของสหภาพยุโรป (EU) โดยมีสัดส่วนการผลิตประมาณ 55% ของผลผลิตข้าวทั้งหมดของ EU และกำลังพยายามปกป้องเกษตรกรจากการแข่งขันที่รุนแรงขึ้น โดยเฉพาะจากข้าวนำเข้าที่มีต้นทุนต่ำกว่า

การรณรงค์ดังกล่าวเกิดขึ้นภายหลังจากที่สหภาพยุโรปอนุมัติกลไกปกป้องตลาด (Safeguard Mechanism) ฉบับปรับปรุงภายใต้ระบบ สิทธิพิเศษทางภาษีศุลกากรเป็นการทั่วไป (Generalised Scheme of Preferences: GSP)

ภายใต้มาตรการใหม่ ซึ่งจะเริ่มมีผลบังคับใช้ในปีหน้า การนำเข้าข้าวจากกัมพูชา และเมียนมา ซึ่งปัจจุบันได้รับสิทธิยกเว้นภาษีนำเข้าภายใต้โครงการ Everything But Arms (EBA) จะถูกเรียกเก็บภาษีในอัตราปกติ หากปริมาณการส่งออกของทั้งสองประเทศรวมกันสูงกว่า 45% ของค่าเฉลี่ยการส่งออกในช่วง 10 ปีย้อนหลัง โดยกำหนดเพดานการนำเข้าปลอดภาษีไว้ที่ 565,000 ตัน

อย่างไรก็ตาม อิตาลีเคยเสนอให้กำหนดเพดานดังกล่าวไว้เพียง 200,000 ตัน โดยให้เหตุผลว่า เกษตรกรผู้ปลูกข้าวในประเทศกำลังเผชิญแรงกดดันจากผลผลิตที่ลดลงอันเป็นผลมาจากการเปลี่ยนแปลงสภาพภูมิอากาศ

นอกจากอิตาลีแล้ว กรีซ และ สเปน ซึ่งเมื่อรวมกับอิตาลีคิดเป็นประมาณ 85% ของผลผลิตข้าวทั้งหมดของ EU ต่างเห็นว่ามาตรการปกป้องตลาดฉบับใหม่ยังไม่เพียงพอที่จะคุ้มครองผู้ผลิตข้าวในยุโรป

เจ้าหน้าที่อิตาลียังแสดงความกังวลเกี่ยวกับ ประเด็นด้านแรงงานและสิทธิมนุษยชน ในบางประเทศผู้ส่งออก ซึ่งถูกหยิบยกขึ้นมาเป็นอีกเหตุผลหนึ่งในการเรียกร้องให้มีการควบคุมการนำเข้าที่เข้มงวดขึ้น

ขณะเดียวกัน ภาคการผลิตข้าวของอิตาลีก็กำลังเผชิญปัญหาผลผลิตลดลงจากสภาพอากาศที่ไม่เอื้ออำนวย โดยผลการศึกษาที่ครอบคลุมจังหวัดปาเวีย (Pavia) ซึ่งเป็นพื้นที่ปลูกข้าวสำคัญของประเทศ พบว่า ณ ช่วงกลางเดือนมิถุนายน ผลผลิตข้าวบางสายพันธุ์ลดลงถึง 60% เมื่อเทียบกับปีก่อน เนื่องจากปริมาณฝนที่ต่ำกว่าปกติ

กลุ่มผู้ผลิตข้าวของอิตาลีระบุว่า ในระยะยาว ข้าวอิตาลีจำเป็นต้องแข่งขันด้วยคุณภาพและความแตกต่างของผลิตภัณฑ์ โดยเฉพาะพันธุ์คาร์นาโรลี (Carnaroli) ซึ่งเป็นข้าวคุณภาพสูงที่ได้รับการยอมรับอย่างกว้างขวางสำหรับการปรุงอาหารริซอตโต (Risotto)

สหภาพยุโรป (the European Union; EU) รายงานว่า การนำเข้าข้าวในปีการตลาด (Marketing year) 2025/26 (ตั้งแต่วันที่ 1 กันยายน 2568-31 สิงหาคม 2569) ในช่วงวันที่ 1 กันยายน 2568 – 7 กรกฎาคม 2569 มีการนำเข้าข้าว (ข้าวเปลือก (คิดเป็นข้าวสารแล้ว) ข้าวกล้อง ข้าวสาร แต่ไม่รวมข้าวหัก) ปริมาณ 1,371,365 ตัน เพิ่มขึ้นประมาณ 1.9% เมื่อเทียบกับจำนวน 1,345,605 ตัน ในช่วงเดียวกันของปีที่ผ่านมา โดยเป็นการนำเข้าข้าวสายพันธุ์ Japonica จำนวน 190,965 ตัน เพิ่มขึ้นประมาณ 24.3% เมื่อเทียบกับจำนวน 153,609 ตัน ในช่วงเดียวกันของปีที่ผ่านมา ขณะที่ข้าวสายพันธุ์ Indica นำเข้าจำนวน 1,180,401 ตัน ลดลงประมาณ 1.0% เมื่อเทียบกับจำนวน 1,191,995 ตัน ในช่วงเดียวกันของปีที่ผ่านมา สำหรับข้าวหักนั้น มีการนำเข้าปริมาณ 342,436 ตัน ลดลงประมาณ 26.2% เมื่อเทียบกับจำนวน 463,725 ตัน ในช่วงเดียวกันของปีที่ผ่านมา

ในสัปดาห์สิ้นสุดวันที่ 7 กรกฎาคม 2569 สหภาพยุโรปนำเข้าข้าว 44,227 ตัน โดยในช่วงตั้งแต่วันที่ 1 กันยายน 2568 - 7 กรกฎาคม 2569 ประเทศต่างๆที่นำเข้าข้าวประกอบด้วย ฝรั่งเศส 220,475 ตัน เนเธอร์แลนด์ 202,029 ตัน อิตาลี 179,784 ตัน สเปน 173,226 ตัน เยอรมนี 101,821 ตัน โปแลนด์ 101,036 ตัน โปรตุเกส 93,832 ตัน เบลเยี่ยม 73,316 ตัน สาธารณรัฐเชค 45,447 ตัน บัลแกเรีย 36,031 ตัน สวีเดน 32,305 ตัน สโลวาเกีย 21,568 ตัน ลิทัวเนีย 15,926 ตัน เดนมาร์ค 13,327 ตัน ไอร์แลนด์ 10,126 ตัน กรีซ 10,030 ตัน ฮังการี 8,152 ตัน โรมาเนีย 7,939 ตัน ไซปรัส 6,273 ตัน ฟินแลนด์ 6,261 ตัน ออสเตรีย 5,124 ตัน ตัน มอลต้า 3,473 ตัน ลัตเวีย 1,723 ตัน เป็นต้น

ข้อมูลการนำเข้าและส่งออกข้าวล่าสุดของสหภาพยุโรป (European Union: EU) ณ วันที่ 5 กรกฎาคม 2569 แสดงให้เห็นว่า ในปีการตลาด 2568/69 (1 กันยายน 2568 – 31 สิงหาคม 2569) ทั้งการนำเข้าและการส่งออกข้าวของสหภาพยุโรปลดลงเมื่อเทียบกับช่วงเดียวกันของปีก่อน

โดยที่การนำเข้าข้าว ในช่วง 1 กันยายน 2568 – 5 กรกฎาคม 2569 สหภาพยุโรปนำเข้าข้าวรวม 1.334 ล้านตัน (คิดในรูปข้าวสาร หรือ Milled Equivalent) ลดลงประมาณ 0.8% จากประมาณ 1.345 ล้านตัน ในช่วงเดียวกันของปีการตลาด 2567/68 (1 กันยายน 2567 – 29 มิถุนายน 2568)

การนำเข้าประกอบด้วย ข้าวเปลือก 11,611 ตัน ข้าวกล้อง (Husked Rice) 410,027 ตัน ข้าวสารและข้าวสารกึ่งสี (Milled and Semi-milled Rice) 912,126 ตัน ขณะที่ชนิดของข้าวประกอบด้วย ข้าวจาโปนิกา (Japonica Rice) นำเข้า 202,427 ตัน และข้าวอินดิกา (Indica Rice) นำเข้า 1.13 ล้านตัน

ประเทศผู้ส่งออกข้าวสารและข้าวสารกึ่งสีรายสำคัญไปยังสหภาพยุโรป ได้แก่ กัมพูชา 204,756 ตัน (27.0%) เมียนมา 159,326 ตัน (21.0%) อินเดีย 137,477 ตัน (18.1%) ไทย 134,500 ตัน (17.7%) ปากีสถาน

82,378 ตัน (10.8%) จากข้อมูลดังกล่าว กัมพูชายังคงเป็นผู้ส่งออกข้าวสารรายใหญ่ที่สุดเข้าสู่สหภาพยุโรป รองลงมาคือเมียนมา อินเดีย ไทย และปากีสถาน

การส่งออกข้าว ในช่วง 1 กันยายน 2568 – 5 กรกฎาคม 2569 สหภาพยุโรปส่งออกข้าวรวม 233,636 ตัน (คิดในรูปข้าวสาร) ลดลงประมาณ 4.66% จาก 245,055 ตัน ในช่วงเดียวกันของปีการตลาดก่อนิ ซึ่งการส่งออกประกอบด้วย ข้าวเปลือก 6,746 ตัน ข้าวกล้อง 23,181 ตัน ข้าวสารและข้าวสารกึ่งสี 203,709 ตัน เมื่อจำแนกตามชนิดของข้าว พบว่า ข้าวจาโปนิกา ส่งออก 156,689 ตัน ข้าวอินดิกา ส่งออก 76,948 ตัน

ตลาดส่งออกข้าวสารและข้าวสารกึ่งสีที่สำคัญของสหภาพยุโรป ได้แก่
สหราชอาณาจักร 28,610 ตัน (43.0%) สวิตเซอร์แลนด์ 14,118 ตัน (21.2%) เบลารุส 6,879 ตัน (10.3%) นอร์เวย์ 4,726 ตัน (7.1%) เซอร์เบีย 2,100 ตัน (3.2%) โดยสหราชอาณาจักรยังคงเป็นตลาดส่งออกข้าวที่สำคัญที่สุดของสหภาพยุโรป โดยมีสัดส่วนถึง 43% ของการส่งออกข้าวสารและข้าวสารกึ่งสีทั้งหมด รองลงมาคือสวิตเซอร์แลนด์ เบลารุส นอร์เวย์ และเซอร์เบีย
ที่มา Oryza.com

เม็กซิโก

รัฐบาลเม็กซิโกได้เผยแพร่ประกาศลงวันที่ 7 กรกฎาคม 2569 กำหนดโควตาภาษีนำเข้าข้าวเปลือก (Tariff-Rate Quota: TRQ) ภายใต้พิกัดศุลกากร HS 1006.10.99 ปริมาณ 230,000 ตัน โดยมีผลบังคับใช้ทันทีจนถึงวันที่ 31 ธันวาคม 2569

รัฐบาลเม็กซิโกระบุว่า การกำหนดโควตาดังกล่าวมีวัตถุประสงค์เพื่อเสริมปริมาณข้าวภายในประเทศให้เพียงพอต่อความต้องการ กระจายแหล่งนำเข้าให้มีความหลากหลายมากขึ้น เพิ่มการแข่งขันในตลาด และช่วยรักษาเสถียรภาพราคาข้าวสำหรับผู้บริโภค

ทั้งนี้ มาตรการดังกล่าว ไม่ได้มีเป้าหมายเพื่อทดแทนการผลิตข้าวภายในประเทศ ขณะที่การผลิตในประเทศยังไม่เพียงพอต่อความต้องการ โดยรัฐบาลเม็กซิโกชี้ว่า โครงสร้างการผลิตข้าวภายในประเทศยังไม่สามารถรองรับความต้องการบริโภคได้ โดยในปี 2568 ผลผลิตข้าวเปลือกอยู่ที่ 234,000 ตัน เพิ่มขึ้น 16% จากปี 2567 ขณะที่ความต้องการบริโภคข้าวของประเทศ (Apparent National Consumption) อยู่ที่ 1.12 ล้านตัน ดังนั้นผลผลิตในประเทศสามารถรองรับความต้องการได้เพียง 21% โดยอีก 79% ต้องพึ่งพาการนำเข้า

ในปี 2568 เม็กซิโกนำเข้าข้าวรวม 1.088 ล้านตัน โดย 81% ของปริมาณนำเข้าทั้งหมดเป็นข้าวเปลือก แหล่งนำเข้าข้าวเปลือกที่สำคัญ ในปี 2568 เม็กซิโกนำเข้าข้าวเปลือกจากประเทศต่างๆ ได้แก่ สหรัฐอเมริการ้อยละ 49 อุรุกวัยร้อยละ 30 และบราซิลร้อยละ 18

นอกจากนี้ รัฐบาลเม็กซิโกยืนยันว่า ปัจจุบันมีการจัดทำพิธีสารด้านสุขอนามัยพืช (Phytosanitary Protocols) สำหรับการนำเข้าข้าวเปลือกจาก บราซิล สหรัฐอเมริกา อุรุกวัย และกายอานา แล้ว

สำหรับหลักเกณฑ์การจัดสรรโควตา โควตาปริมาณ 230,000 ตัน จะจัดสรรตามหลักผู้ยื่นคำขอก่อนได้รับสิทธิก่อน (First-Come, First-Served) ผ่านการยื่นคำขอต่อหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง โดยผู้มีสิทธิ์ยื่นขอรับการจัดสรรโควตา ได้แก่ บริษัทที่มีประวัติการนำเข้าข้าวเปลือกในช่วง 24 เดือนที่ผ่านมา

โดยมีหลักเกณฑ์การจัดสรร ดังนี้ ผู้ยื่นคำขอทั่วไปจะได้รับการจัดสรรไม่เกิน 15,000 ตันต่อคำขอ บริษัทที่สามารถแสดงหลักฐานการรับซื้อข้าวเปลือกที่ผลิตในเม็กซิโก ในช่วงปี 2567–2569 จะมีสิทธิได้รับการจัดสรรโควตา

เพิ่มเป็นไม่เกิน 30,000 ตันต่อคำขอ เพื่อจูงใจให้ภาคเอกชนยังคงสนับสนุนการรับซื้อผลผลิตจากเกษตรกรภายในประเทศ

มาตรการดังกล่าวสะท้อนให้เห็นว่า แม้เม็กซิโกจะยังคงส่งเสริมการผลิตข้าวภายในประเทศ แต่ในระยะสั้นยังมีความจำเป็นต้องพึ่งพาการนำเข้าข้าวเปลือกในปริมาณมาก เพื่อให้เพียงพอต่อความต้องการบริโภคและรักษาเสถียรภาพของตลาดข้าวภายในประเทศ

ที่มา Oryza.com

สหรัฐอเมริกา

กระทรวงเกษตรสหรัฐฯ (United States Department of Agriculture: USDA) เผยแพร่รายงาน Grain: World Markets and Trade ประจำเดือนกรกฎาคม 2569 โดยระบุภาพรวมปีการผลิต 2569/70 (2026/27) ว่าผลผลิตข้าวโลกในปีการผลิต 2569/70 คาดว่าจะลดลงจากการคาดการณ์ในเดือนก่อน โดยมีสาเหตุหลักจากการปรับลดผลผลิตของสหรัฐอเมริกา หลังรายงาน NASS Acreage เดือนมิถุนายน ระบุว่าพื้นที่เพาะปลูกข้าวของสหรัฐฯ จะลดลงสู่ระดับต่ำที่สุดนับตั้งแต่ปี 2515 (1972)

ด้านการบริโภคข้าวโลกคาดว่าจะเพิ่มขึ้น โดยมีแรงหนุนสำคัญจากจีน ซึ่งมีการใช้ข้าวหักเป็นวัตถุดิบอาหารสัตว์เพิ่มขึ้น ส่วนการค้าข้าวโลกคาดว่าจะลดลงเล็กน้อย โดยการลดลงของการส่งออกจากกัมพูชา และสหรัฐอเมริกา ได้รับการชดเชยเพียงบางส่วนจากการเพิ่มขึ้นของการส่งออกของเวียดนาม

สำหรับภาพรวมปีการผลิต 2568/69 (2025/26) ผลผลิตข้าวโลกในปีการผลิต 2568/69 ถูกปรับเพิ่มขึ้นในเดือนนี้ จากการปรับเพิ่มประมาณการผลผลิตของปากีสถาน ฟิลิปปินส์ เอกวาดอร์ และอุรุกวัย อย่างไรก็ตาม การค้าข้าวโลกถูกปรับลดลงเล็กน้อย เนื่องจากเมียนมา และกัมพูชา ยังคงเผชิญกับอุปสงค์ที่ชะลอตัวจากตลาดนำเข้าหลักดั้งเดิม

ในขณะที่สถานการณ์ราคาส่งออกข้าว นับตั้งแต่รายงาน WASDE เดือนมิถุนายน ราคาส่งออกข้าวในเอเชียปรับตัวเพิ่มขึ้น ขณะที่ราคาส่งออกในซีกโลกตะวันตกปรับลดลง โดยราคาข้าวของสหรัฐอเมริกาลดลง 13 ดอลลาร์สหรัฐต่อตัน มาอยู่ที่ 518 ดอลลาร์สหรัฐต่อตัน เนื่องจากยอดขายไปยังตลาดละตินอเมริกาอ่อนตัว ส่วนอุรุกวัย ลดลง 15 ดอลลาร์สหรัฐต่อตัน มาอยู่ที่ 504 ดอลลาร์สหรัฐต่อตัน จากยอดขายที่ชะลอตัวในตลาดละตินอเมริกา

ด้านราคาข้าวของไทยเพิ่มขึ้น 3 ดอลลาร์สหรัฐต่อตัน มาอยู่ที่ 474 ดอลลาร์สหรัฐต่อตัน โดยได้รับแรงหนุนจากการแข็งค่าของเงินบาท ขณะที่เวียดนามเพิ่มขึ้น 4 ดอลลาร์สหรัฐต่อตัน มาอยู่ที่ 413 ดอลลาร์สหรัฐต่อตัน จากความต้องการซื้อที่แข็งแกร่งของตลาดหลักดั้งเดิม เช่นเดียวกับปากีสถานเพิ่มขึ้น 29 ดอลลาร์สหรัฐต่อตัน มาอยู่ที่ 414 ดอลลาร์สหรัฐต่อตัน เนื่องจากอุปทานตึงตัว ส่วนอินเดียเพิ่มขึ้น 10 ดอลลาร์สหรัฐต่อตัน มาอยู่ที่ 355 ดอลลาร์สหรัฐต่อตัน จากความต้องการซื้อที่แข็งแกร่งของบังกลาเทศ ขณะที่ยังมีอุปทานข้าวภายในประเทศอยู่ในระดับเพียงพอและมีสต็อกจำนวนมาก

สำหรับรายละเอียดด้านต่างๆนั้นมีสาระสำคัญเกี่ยวกับตลาดข้าวโลก ดังนี้

แนวโน้มปีการผลิต 2569/70 (MY 2026/27)

- USDA คาดการณ์ว่าผลผลิตข้าวโลกจะอยู่ที่ 537.8 ล้านตัน (ข้าวสาร) ลดลงประมาณ 5 ล้านตัน จากผลผลิตสูงสุดเป็นประวัติการณ์ของปีก่อน

- การลดลงของผลผลิตมีสาเหตุหลักจากผลผลิตที่ลดลงใน อินเดีย บังกลาเทศ ปากีสถาน และสหรัฐอเมริกา
- แม้ว่าผลผลิตจะลดลง แต่การบริโภคข้าวของโลกยังคงมีแนวโน้มเพิ่มขึ้นอย่างต่อเนื่อง
- ปริมาณสต็อกข้าวคงเหลือปลายปีของโลกคาดว่าจะลดลงเล็กน้อย
- การค้าข้าวโลกคาดว่าจะทำสถิติสูงสุดเป็นประวัติการณ์ โดยอินเดียจะครองสัดส่วนประมาณ 40% ของการส่งออกข้าวโลก

การปรับประมาณการปีการผลิต 2568/69 (MY 2025/26)

USDA ได้ปรับเพิ่มประมาณการผลผลิตและการบริโภคข้าวโลก โดยมีปัจจัยสำคัญจากการที่อินเดียมีผลผลิตข้าวสูงเป็นประวัติการณ์อีกปีหนึ่ง

นอกจากนี้ USDA ยังปรับเพิ่มประมาณการส่งออกข้าวของอินเดีย ซึ่งช่วยชดเชยการปรับลดประมาณการส่งออกของปากีสถานและกัมพูชา ขณะเดียวกัน ความต้องการนำเข้าที่เพิ่มขึ้นจากจีนและหลายประเทศในทวีปแอฟริกา ส่งผลให้ประมาณการการค้าข้าวโลกปรับเพิ่มขึ้น

การปรับประมาณการเมื่อเทียบกับรายงานเดือนมิถุนายน 2569

เมื่อเปรียบเทียบกับรายงานเดือนมิถุนายน USDA ได้ปรับประมาณการ ดังนี้

- เวียดนาม: ปรับลดประมาณการนำเข้าข้าวลง 400,000 ตัน
- เมียนมา: ปรับลดประมาณการส่งออกลง 300,000 ตัน
- กัมพูชา: ปรับลดประมาณการส่งออกลง 300,000 ตัน
- ปากีสถาน: ปรับเพิ่มประมาณการส่งออก 200,000 ตัน
- เวียดนาม: ปรับเพิ่มประมาณการส่งออก 200,000 ตัน

การปรับเพิ่มประมาณการส่งออกของปากีสถานและเวียดนามเป็นผลจากปริมาณผลผลิตที่เพิ่มขึ้น และความต้องการนำเข้าที่แข็งแกร่งจากประเทศผู้นำเข้ารายสำคัญ

ที่มา Oryza.com